

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 21. (81.) ÉVF. • 11. SZÁM • 2011. NOVEMBER • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Felajánlás

Tesszalóniki archeológiai múzeumában látható egy fület ábrázoló féldombormű kőtábla, melyet a Kr. e. első században egy bizonyos Marcus Aggelius ajándékozott Isis istennőnek, imádsága meghallgatásáért. Az egyiptomi eredetű istennő tiszteletére, akit az árvák, özvegyek, szegények és gyengék gyámolítójaként tartottak számon, Görögországban, Olaszországban és Magyarországon is épült templom.

Az antik világ istennője bizonyára meghallgatta Aggelius imádságait.

Egy kicsit Aggeliusok vagyunk mi is, amikor jelképesen odahajolva egy Istenünk füléhez figyelmébe ajánljuk egyházunkat, értékeinket, múltunkat és jövődönket, gyermekeinket, ifjainkat és öregeinket, halottainkat, boldog- és boldogtalanságainkat, kereső belső önmagunkat, művészetünket, ünnep és hétköznapijainkat.

De vajon tárva-e a szívünk, szemünk, fülünk, hogy jól értsük, lássuk, halljuk Isten nekünk szánt válaszát? Még akkor is, ha nemet mond a kéréseinkre?

Demeter Sándor Lóránd

A tartalomból:

- 2 *Mi templomot álmodtunk!*
- 10 *Pál apostol nyomában*
- Találkozás történelmünkkel*
- 15 *Homo proponit, Deus disponit*
- 19 *Vargyasi ifjak a szórványban*
- 23

„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)

Az egyház hírei

2011. szeptember 22-én százöt éves évfordulóját ünnepelte a kolozsvári Unitárius Kollégium legújabb épülete. A Magyar utcai (más néven Kossuth Lajos utcai) impozáns épületet 1901-ben adták át. Tervezője Pákey Lajos, a város leghíresebb tervezője volt. Az épület 110 éves évfordulóján Korodi Alpár történelemtanár tartott előadást az iskoláról és az épületről.

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara pótfelvételi vizsgát hirdetett a 2011–2012. tanulmányi évre az Erdélyi Unitárius Egyházhoz tartozó jelentkezők számára. Az őszi felvételre hárman jelentkeztek, a vizsgát pedig szeptember 27-én tartották meg. Ennek eredményeként a nyáron sikeresen felvételizett 3 személy mellé még 2 hallgatót vettek fel. Az október 2-án induló tanév első évfolyamának hallgatói: Benedek Csongor (Segesvár), Szombatfalvi Csongor (Kissolyos), Palkó Zalán Koppány (Székelykeresztúr), valamint ifj. Bardócz-Tódor András (Budapest) és Pálfi D. Ferenc (Aranyosrákos).

A kétéves mesterképző befejezésével idén ősszel 5 gyakorló teológiai hallgató segédlelkészként folytatja munkáját a püspök megbízásából a következő szolgálati helyeken: Bodor Lídia-Emese a János Zsigmond Unitárius Kollégium vallástanáraként, Fülöp Júlia egyetemi lelkészként és a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközség segédlelkészeként, Márkos Hunor-Elemér a medgyes-nagyszebeni, Csécs Márton a marosvásárhelyi Bolyai téri, Tófalvi Tamás pedig a székelyudvarhelyi belvárosi gyülekezet segédlelkészeként.

Október elején új, házias hely nyílt Kolozsvár belvárosában. A Culina Nostra Bisztrót az Erdélyi Unitárius Egyház működteti, saját ingatlanában, ahol erdélyi, székelyföldi termékekkel kedveskedik a betérőknek: a házi szörpök, helyben készült házi sütemények, hagyományos finomságok mellett természetesen

kávét, valamint napi menüt is lehet fogyasztani. Az ételek az Erdélyi Unitárius Egyház étkezdéjében készülnek, ahol emellett több száz diáknak főznek. A Culina Nostra Bisztró a Kossuth Lajos u. 14. szám alatt várja mindazokat, akik egy otthonos helyre, házias ízekre vágnak.

Október 17–18-án újból ülésezett az egyházi alaptörvény módosítását előkészítő bizottság. A bizottság munkájában, mely ezúttal is folytatta a szervezeti és működési szabályzat új tervezetének kidolgozását, részt vesznek a Magyarországi Unitárius Egyház küldöttei is.

Október 20-án Bálint Benczédi Ferenc püspök és Gyerő Dávid közígazgatási előadótanácsos Bukarestben részt vettek a Romániai Felekezeti Bibliatársulat soros közgyűlésén.

Október 21–23-án a Kolozsvár melletti Györgyfalván szervezték meg az unitárius egyetemisták találkozóját. Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet szervezésében idén immár tizedik alkalommal került sor e találkozóra, melyre idén a helyszíni korlátok miatt negyvenen jelentkezhettek.

A programban előadóként részt vettek: Ferenczi Enikő lelkész, mentálhigiénés szakember, Kocsis Tünde rendező és Kádár Magor egyetemi adjunktus. Az istentiszteletet Rácz Mária lelkész, az áhítatot pedig Palkó Zalán Koppány elsőéves teológiai hallgató tartották. A hétvégi programot természetesen gitárest, játékok és kirándulás egészítették ki.

A hollandiai Kerk in Actie elnevezésű protestáns alapítvány Sietse Visser (PKN) börtönlelkész és lelkigondozó, valamint Florus Kruyne remonstráns lelkész és lelkigondozó munkáján keresztül már tíz éve támogatja az erdélyi unitárius és református lelkészek hivatássegítését.

Idén október 24–28. között angol nyelvű szupervíziós tevékenység zaj-

lott Bitán, Kovászna megyében, ahol a tevékenység-vezetők Sietse Visser és Florus Kruyne voltak. A házigazda szerepét Roth Levente református lelkész és a bitai református egyházközség töltötte be. A kiadásokat pályázat útján az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége nyerte el a nevezett alapítványtól.

Az ötnapos, ezúttal angol nyelven zajló hivatássegítő tevékenységet szeptemberben egy magyar nyelvű előzte meg, ahol a kecskeméti Gyökössy Endre Intézet munkatársa, dr. Kocsev Miklós lelkigondozó és hivatássegítő irányításával az öt nap során egy-másfélórás ülések és félórás szünetek felosztásában zajlott a hivatássegítés. Az októberi alkalom is a korábbihoz hasonló programmal rendelkezett.

Az 1956-os forradalom évfordulója alkalmával a nemrég felavatott szovátai unitárius templomban 2011. október 22-én, szombaton ünnepi megemlékezésre került sor. Közreműködtek: Albert Júlia színművész, valamint Béres Melinda és Márkos Albert hegedűművészek Kolozsvárról.

A reformáció ünnepének közeledtével Csíkszeredában évek óta megszervezik a protestáns vasárnapot a református, unitárius és evangélikus egyházközségek. Ezúttal is a Csíki-medence egész területéről várták a protestáns híveket a református templomban tartandó istentiszteletre és úrvacsoraosztásra. Az október 23-án de. 10.30 órától kezdődött ünnepi találkozás vendégszónoka ezúttal Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök volt.

Október 23-án, vasárnap 18 órától a kolozsvári belvárosi unitárius templomban felekezeti, ünnepi istentiszteletre került sor, melynek keretében megemlékeztek az 1956-os forradalom hőseiről és mártírjairól. Az ünnepségen közreműködtek: Kertész Adél hegedűművész és a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai.

A benső fény melege

Solymosi Alpár

Körülöttünk Erdély népének örök vigyázói, a havasok fehér galléros su-bát öltenek. Mint jó gazdák, kik déli oldalakra terelgetik a legelőről hazaszorult juhaikat az őszutó felmelegedő napjain, úgy őriznek, úgy vigyáznak bennünket is a hegyek, és a néha-néha még felragyogó napsütésre támaszkodva tél előtti sétákra indítanak lent a völgyekben és temetődombok oldalán.

Novemberben, barna-szivárvány színű erdei ösvényeken, útnak indulnak a Déva várába zarándokló unitáriusok, s az összetartozás örömétől zsongó Várhegy régmúlt idők történetébe kezd: „*Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.*”

A legendás hitvitázó életének utolsó tanújaként ekképpen regél a hős utolsó napjairól a vár: „*Földindulás volt, megindult a hegy, / És eltemette a kis templomot, / De a lángot nem bírta eltemetni, / Én égve letem ott; Azóta szívem mélyén ég, ragyog / A viharfújta, szélengette láng, / És el nem oltják semmi viharok...*”

(Reményik Sándor: *Öröktűz*)

Dávid Ferenc mártírlehetétől a kirándulók reszketeg testében felforr a múltidéző lélek, a zarándokok gyertyát gyújtanak, a lángot fáklyáról fáklyára adják tovább, s a lobogó, izzó fénynyaláb az öröktűz földi mását idézi a ragyogó szemekben. Az ünnepi megemlékezés áhítatában tiszta unitárius öntudattal telik meg a vallását szerető hű kebel. Egyre inkább tudatosodik bennünk, hogy hitéletünkben valóban Dávid Ferenc volt a szövétnek (*szevetnik, szláv eredetű szó, jelentése: világító*), az égő és világító fáklya, aki az egyisten-hit fényét világolta Erdély szívében...

A fáklyafüsttől megszentelt emlékcéllából, az avarillatú várútján lassan útra készül a dévai rab gyülekezete, hogy a zarándoklat világosságát hazavigye...

Otthonainkban a párálló teából a nyár ezerszirmú illata üzen, s a vendégszeretet italától felforrósodik a barátaink, vendégeink tenyere, megmelegednek a dermeteg emberek.

Az ősz utolsó hónapjába érve tudatosodik bennünk igazán, hogy az Isten sokszor éppen ránk bízta a melegségről való gondoskodást. Szolgálatra szólít, hív, készlet, éppen mint egykor elődeinket, kik temetők csendjében örök tanúi a szolgáló életnek. A Gondviselő arra biztat, hogy környezetünkben legyünk mi magunk a bensőségesség hordozói, a szeretet hőforrásai. Tudatosítja mivélünk, téli tüzelőért, fűtésszámlákért aggódó emberekkel, hogy minden alternatív energiaforrással szemben a

ráin akadt meg. Az ablakokra mutogatva lázas érdeklődésbe kezdett: – Édesanyám, kik vannak ott? – A szeretetés rendjén éppen az imádság következett, de a kisfiú továbbra is fészkelődött, faggatózott: – Nézd ott fenn kik azok? – és az ólomüvegbe foglalt tanítványokra mutatott.

Az édesanyja a kínessá vált tempolmi csendben próbálta röviden ki-elégíteni kíváncsiságát: – Azok ott, kisfiam, a keresztények. – Két nap múlva az iskolában vallásórán a kereszténységről beszélgettek. – Szerintetek kik a keresztények? – tette fel a kérdést a vallástanár. A kisfiú jelentkezve szólásra emelkedett: – Keresztények azok az emberek, akiken átsüt a napfény!

„Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.” (Jn 5,35)

---

mai világunkban is a szív melegsége lehet a legolcsóbb megújuló energiaforrás.

„*Ti vagytok a világ világossága*” – biztatta követőit a tanítómester. (Mt 5,14) Ne rejtsetek el fényeteket a háziak előtt, hanem engedjétek, hogy a ti bensőséges, meghitt fényetek, akár a gyertya fénye, megsimogassa, körülölelje őket.

Bizony, sokszor rejtegetjük boldogulásunknak, érvényesülésünknek féltett titkait is embertársaink előtt. Ezen magatartásunkkal sokszor éppen a világosságot, meglelőkűséget rejtjük véka alá. Jézus éppen ezt a görcsöt, ezt a novemberi ridegséget kívánja feloldani minden tanítványában, a gyertyaláng példája által.

Egyszer egy édesanya elvitte a kisfiát a templomba. Az álmélkodva nézegette a templombelsőt, sorra vizsgálgatta a bútorzatot. Végül tekintete a világosan ragyogó ólomüveg figu-

Tovább gondolva a kisfiú gyermeki tapasztalását, valóban, milyen jó volna, ha nem csak elnyelői volnánk a fénynek, de sokszor engednénk, hogy rajtunk is átsüssön az a belső melegség, amit Istentől kaptunk.

Mint ahogyan elődeink sírhantjánál, avagy Déva vára magasánál világítunk, úgy hagyjuk szabadon lángholni, égni szívünket, mint akik méltók a világ világosságának nevezetelni, melegen tartani a családi és baráti fészket, fényt adni ragyogásunk által a szülőföldnek! Szövétnek vagy, fáklya, gyertya és az emberi élet legfőbb hivatása csakis a ragyogás lehet, mely mentén fény derül a jó cselekedetekre, a történeti igazságra, valamint arra, hogy életutunk csak a mennyei Atyánk áldása és segítsége által nyer értelmet. Hideg őszi napokon Ő lobbantsa szívünket szeretetre.

Légy a világ világossága, szeret-teid melengetője!

Mi templomot álmodtunk!

Bálint Róbert Zoltán

Teret és lelket betöltő erővel csendült fel a hálaadás érzése október 8-án délelőtt a szovátai unitárius templomban. Adjatok hálát az Istennek, imádkozzatok szent nevének – ívelt elemi erővel az ének, mintha egyetlen harmóniába akarná összefogni és kifejezni a pillanat méltóságát, s miként a szárazság után égből jótékonyan szemerkélő áldás a szikkadt földre, úgy hullott vissza az emberi lelkekre is az ünnep hangulata. Rendhagyó pillanatnak lehettünk részesei: templomát és toronyban lakó harangját szentelte a 168 lelket számláló szovátai unitárius közösség. Tizenkét éves álom látható, tapintható, szemet-lelket gyönyörködtető megvalósulását ünnepelte a közel négyszáz fős gyülekezet.

A tenger vize is cseppekből tevődik össze

A szovátai unitárius közösség nem tartozik a nagy múltú unitárius közösségeink közé. Története alig hatvan évre tekint vissza. Noha, valószínűleg már az 1940-es, 1950-es években előfordultak unitárius felekezetűek Szovátán, konkrét adatokkal csak a múlt század közepétől rendelkezünk. Ekkor jutott Gál Jenő csókfalvi unitárius lelkész tudomására, hogy a fürdőélet és a faipari termelés fejlődése következtében kínálkozó munkalehetőség unitárius felekezetűeket is a telepre vonzott. Ő volt az első lelkész, aki igyekezett a Nyikó, a Kis- és Nagyküküllő, a Homoród és a Nyárad vidékéről beköltözött unitáriusokat felkutatni, őket lelkigondozásban részesíteni, számukra évente négy alkalommal, ünnepekkor istentiszteletet tartani. Az ő ideje alatt vált Szováta a csókfalvi unitárius egyházközség szórványegyházközségévé.

Az 1970-es évektől a magát leányegyházközséggé kinövő gyülekezet már gondnokot is választ Kuti László személyében. 1971-ben az esperesi vizsgálószerzőkönyve 55 lelket jegyez életképesnek nevezve a közösséget.

Kiss Mihály 1978-ban kezdődő lelkészisége idején a hívek igényelik az istentiszteletek számbeli növelését is. Az ő nevéhez fűződik a szovátai unitáriusok első pontos összeírása és nyilvántartása. Ekkor merül fel először egy saját istentiszteleti hely, egy imaház megvásárlásának gondolata, amely az anyagiak hiányában sokáig kivitelezhetetlen marad.

1986-tól Benedek Jakab csókfalvi lelkész idejében havonta már két alkalommal tartanak istentiszteletet. A hívek száma ebben az időben meghaladja a százat. 2001-ben a kövendi zsinat megerősíti azt a főtanácsi határozatot, melynek értelmében a szovátai leányegyházközség a csókfalvi egyházközség társegyházközségévé válik.

„Létezésünk, megvalósításaink eredményeinek egyszerű felsorolása, a naponta, a havonta, az évente történt lassú araszolások, a közösség összekovacsolódásáért tett, a lélekből fakadó belső indíttatásból jövő összetartás igénye, megteremtett egy új, először szórvány, majd leány- és századunk első éve óta egy lelkes, jövőre is ígéretes életerős társegyházközséget” – mondja Fekete Árpád, az egyházközség történetének krónikása.

Jelen pillanatban a szovátai unitárius közösség 168 tagot számlál. Öntudatos, élni akaró közösség. Bizonyítja ezt a múlt, „hogy a lelkészek gyakori váltakozása ellenére is meg tudták őrizni közösségüket, egymáshoz való

tartozásukat, jövőbe vetett reménységüket. A meglévő közösség tagjait a hovatartozás szelleme kötötte össze” – fogalmaz Lázár Levente lelkész. A cseppek nem oszlottak el az idegen tengerben, hanem egymáshoz formálódva maguk váltak, ha nem is tengerré, de megtartó közösséggé. Az életképesség legnyilvánvalóbb mutatója a megálmodott, felépített és felszentelt templom.

De nőtt a fal. És megnőtt a fal

Az imaház vásárlásának vagy építésének korábban többször megfogalmazott, de mindannyiszor elvetett gondolata, Benedek Jakab lelkészisége és a közösség gondjait szíven viselő Gothárd Domokos gondnoksága alatt, végül templomépítési vágygá növi ki magát, mintegy méltó álmaként az egyre erősödő és öntudatosuló szovátai unitárius közösségnek. „A ma megszentelendő templomunk szépségét, felépülésének impozáns voltát most már nem is tudnánk azonosítani egy imaterem kinézetével” – fejezte ki a gyülekezet érzéseit az ünnepség alkalmával Fekete Árpád.

Az álmat Fazakas János és Orbán Pál gondnokok, illetve Lázár Levente lelkész viszik tovább. A társegyházközség életének legtevékenyebb időszakát éli. Az önkormányzat 1996-ban az egykori Géra-fürdő helyén található telket átengedi az unitárius közösségnek. 1997-ben pályázatot hirdetnek a templom építési tervének elkészítésére. A három beérkező pályázat közül Borsos Antal tervét fogadja el az egyházközség keblitanácsa. A dokumentáció elkészülése, az engedélyek beszerzése, a terep előkészítése után az 1999. november 4-én tett első ásó-

nyom jelzi a tulajdonképpeni építkezés elindulását. A következő évben elkészül az alap, de ettől kezdve a munkálatok lassabban haladnak. A gyülekezeti tagok példás munkavégzése és hozzájárulása sem elég a terv megvalósításához: pályáznak, téglajegyeket árulnak, kölcsönből gazdálkodnak. Nehezen érkezik a támogatás, de a gyülekezet eltökélt. Nem külső meggyőzés nyomán, hanem belső elhatározásból akarja a templomot.

2003-ban végre felépülnek a falak, és a tetőszerkezet is helyére kerül. *„Mozgalmasság volt. Magában foglalta régi álmunk kézzelfoghatóságát”* – fogalmaz a gondnoki beszámoló. Az első téglalap letétele után jöttek a nehézségek. – *„De nőtt a fal. És megnőtt a fal. És vele együtt telt meg szívünk végtelen örömmel és hálaadással. És ugyanúgy telt meg a bankszámlánk, ahonnan törleszteni tudtuk a falak magasságát. Bátraké a világ, és azoké, akik hinni tudnak álmaikban.”*

Az első istentiszteletre 2005-ben, őszi hálaadás alkalmával került sor. A hívek saját templomukban, de még kölcsönként padokon ülve adnak hálát az elvégzett munkáért, kitartásért, az isteni gondviselésért. A templom bútorzata és a mellette levő papilak, lelkészi iroda, közösségi terem 2009-re készülnek el. A Szabó Árpád által, felesége, Gabriella emlékére 2005-ben adományozott harang is az őt megillető helyre kerül.

Az épületegyüttes költségvetése 116 000 euró. Ennek 15,2%-a a gyülekezet tagjaitól származik. A fennmaradó rész a különböző egyházi és állami szervezetek és magánszemélyek adományaiból származik. (Erdélyi Unitárius Egyház 7,3%, Illyés Közalapítvány és a Magyar Köztársaság Kormánya 40,9%, Románia Kormánya 28,6%, Fazakas János 5%, Maros Megye Tanácsácsa 3%.) *„Az épület reális értéke azonban ennél sokkal nagyobb, a különbség a mi munkánk”* – mondja Orbán Pál gondnok.

Ím bejöttünk templomodba

„Örök emberi igény és vágy, hogy az ember templomot emeljen Istennek” – fogalmazott Bálint Benczédi Ferenc püspök ünnepi beszédében. A toronyban megkonduló harang szava azt hirdeti minden szovátai számára, hogy Isten gondviselő szeretete velünk van. *„E gondviselés nélkül nem épülhetett volna fel a templom.”* De a templomok annak jelét is hordozzák, hogy van közösség. Nem az egyén, hanem a közösségi érzés ereje vitte mindig előre az életet. Isten Salamon, templomépítő királyhoz intézett szavait idézve: *„Meggentelem ezt a templomot, amelyet építettél, hogy ott legyen az én nevem mindörökké. Ott lesz a szemem és a szívem is mindenkor”* (1Kir 9,3–4.) arra szólította fel a közösséget, hogy a szép templom, melybe szívét-lelkész beleépítette a közösség, ne szűnjön meg a béke hajlékának lenni. *„E hajlék annak legyen a jele, hogy egymás mellett állunk: ember és Isten.”*

Az ünnepség rendjén, Lázár Levente lelkész felvezetésével, Fekete Árpád a szovátai gyülekezet történetét ismertette.

„Álmodni természetes emberi dolog. Közösen álmodni egy kicsivel több. Mi templomot álmodtunk. Azonban az álmotól a valóságig hosszú út vezet” – vezette be Orbán Pál gondnok beszédét, melyben a résztvevő pontosságával számolt be a templom építésének folyamatáról.

A köszöntések rendjén Kecskés Csaba esperes a marosi egyházkör részéről, Sándor Szilárd lelkész az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége képviselőjeként üdvözölte a megvalósítást. Chip Wrigth lelkész a kaliforniai állambeli marini testvérgyülekezet üzenetét tolmácsolta. Vámos Tibor jogtanácsos Adrian Lemeni, a román kormány kultuszügyekkel foglalkozó államtitkára üdvözlét adta át, valamint Péter Ferenc, Szováta polgármestere és Kocsis József nyírádszeredai keblitanácsos mondtak üdvözlőbeszédet.

A Bíró Izolda Krisztina és Balázs Adél előadásában elhangzott szavaltatok után Gellérd Judit hegedűjátéka örvendeztette meg a jelenlevőket. Ezt a Fülöp Judit vezette Intermezzo kórus előadása követte. Lázár Levente lelkész emléklapokkal köszöntö meg mindazoknak a segítségét és adományát, akik hozzájárultak a templom építéséhez.

A felemelő ünnepélyt úrvacsora vételével zárta a gyülekezet. Az úrvacsorára előkészítő beszédet Nagy László főjegyző mondta, úrvacsorát Bálint Benczédi Ferenc püspök, Lázár Levente és Demeter Erika lelkészek osztottak.

Gyógyír a testnek, gyógyír a léleknek

Szováta első hivatalosan engedélyezett gyógyfürdője, a Géra-fürdő 1872-ben kezdett kiépülni. Veress József helybeli gazdálkodó felismerve a sós forrásban rejlő értéket az árcsó fürdő mintájára modern fürdőtelepet hozott létre, melyet kezelés céljából sokan igénybe vettek. A népszerűvé váló fürdő gyógyvizét huszonegy(!) különféle betegség kezelésére tartották alkalmasnak: reumát, ideggyulladást, vérszegénységet stb. kezelni érkeztek ide a gyógyulni vágyók. De ez már a múlté. A lassan lepusztuló fürdő helyén sokáig káosz uralkodott...

...ma 420 négyzetméteren templom áll. A hittel, kitartással, áldozatvállalással, közösségi akarattal felépített unitárius templom. A 21,5 méter magas, ég felé emelkedő fehér tornyából harangszó kondul bele a város zajába-csendjébe. Hívogat, hogy szemet gyönyörködtető szépsége lelket gyönyörködtető harmóniává váljon a betérő számára, gyógyír legyen a szükségben levőnek, öröm az ünneplőnek, biztatás a reménykedőnek, otthon a közösségnek.

A tulipános szán és a reformáció

Székely Kinga Réka

Pánikhangulat telepszik rám, valahányszor azt látom, hogy kilenc éves fiam iskolatársaival együtt Farmeramázik. Ez egy számítógépes játék, ahol nyilván a gombokat kell nyomogatni, és csuda eredmények születnek. Kacagnak, jajgatnak, hujjogatnak a képernyő előtt, teljesen beleélik magukat ebbe a furcsa képsorozatba.

Megütődve néznek rám, amikor bevallom nekik, hogy én 19 évesen láttam életemben először számítógépet. Gyermekként-hajdan, a sorozatos áramkiesések miatt, a gyertyafény mellett felnőttek által elmondott történetek csiholták ki belőlem a hasonló kacajokat, jajgatásokat és hujjogásokat.

Talán azokon a téli estéken szegődtem el visszavonhatatlanul a vad-romantikának. Életbevágóan fontos volt akkor legyőzni a farkast Toldi Miklóssal, megfenyíteni a vén boszorkányt Kukorica Jancsival, megvédeni Munkács várát Zrínyi Ilonával, megvigasztalni a firtosi tündérleányt, kinek szerelmese szörnyű halált halt, átkot mondani a járomba fogott Annával a gazdag földesúrra, és szívünk szerint meghasadni Kőműves Kelemen fiacskájával.

Osváth Mózsai bácsi volt hosszú ideig a kobátfalvi egyházközség gondnoka. Téli vasárnaponként keményszárú csizmában, posztó ujjasban és priccnes nadrágban csikorogtatott be a papilakra. Ünnepnapokon felvette a fehér harisnyáját. Valamilyen állandó hangszalag problémája volt, ezért hangja rekeszes, a gyermekek számára sokszor félelmetes volt. Munkás hétköznapiokon fogatosként kereste a kenyerét. Hosszú hajú, két fekete kanca volt szekere elé befogva. Nekem mindig úgy tűnt, mintha nem is a földön, hanem a levegőben vágatna.

Mózsai bácsi, Mózsai bácsi, ültessen fel! – kiáltottuk neki sokszor, ő pedig behúzta a gyepelőt egy kicsit hátrahajolva. A lovak csendesedtek, mi pedig felkapaszkodtunk a hátsó szekérrúdra.

Mivel hosszú ideig a minden-esti tejet is tőlük hordtuk, sokszor ácsorogtam az udvarukon, a házukban, a csűrjükben. Egy alkalommal a széna alól felsejlett egy tulipános szán. Zöldre volt festve, piros tulipánokkal volt körbecirádázva. Mózsai bácsi és felesége, Zsuzsika néni szorgalmas és munkás család hírében álltak, pazarlást, lustálkodást, henyélést, tékozlást nem ismertek.

Miért van a széna alá temetve az a csodálatosan szép szán? – méltatlankodtam.

Jaj, lejárt már annak az ideje. Most luxusvilág van, nem kell a szán már senkinek – mondták. (Luxusnak hívták akkoriban a közönséges autót is.) Méltatlankodva lötyögtettem hazafelé a tejet a kantáros fazékban.

1984 telének egyik ragyogóan fehér vasárnapján matematika-versenyre kellett menjünk a községközpont, Siménfalva iskolájába. Szülő és tanár már hét közben azon törték a fejüket, hogy elengedjék-e a két leánykát a téli reggelen négy kilométert gyalogolni, vagy mi legyen

velünk?! Szombaton aztán halljuk, hogy meg van oldva a szállítás. Meglepetés. Vasárnap reggel meglátjuk.

Az a fajta téli reggel volt, amikor a halandó kitekintve a fehérbe burkolt, hangtalan tájra úgy érzi, mintha magát az örökkévalóságot leste volna meg. Minden csillogóan ezüstösen fehér, minden mozdulatlan, minden méllázik. Egyedül a kéményfüst piócázik a kék égen.

Türelmetlenkedtem otthon: mikor megyünk már? Ki visz már?

Tíz órára felöltözve álljak ki a kapuba, mondták a szüleim. Még be sem csuktam rendesen a kaput, patkódobogást hallottam a jeges, havas úton. A hang felé néztem. Olyan valóságosan szépen jött felém a két fekete ló által húzott kicsinosított tulipános zöld szán. Mózsai bácsi fején fekete bárányszőr kucsma, derékig be van takarva vastag pokrócokkal, jobb kezében piros bojtos ünnepi ostor. A lovakat lelassítja a papilak előtt, előkerül a másik leányka is, Mózsai bácsi biztat: No, kisasszonyok, beszállás. Fehér bárányszőrök, zöld-piros szőttes pokrócok, és felmelegített lábtéglák védenek a csípős hidegtől. Akkoriban még jegyesor volt az út mentén kétfelől, és mi úgy éreztük magunkat a tulipános szánban, mintha a Firtos várából indult két tündérlány lettünk volna, akit a jóságos és bátor kocsis ünnepre visz.

Mózsai bácsi rekeszes hangján aztán elmondta, hogy szeget ütött a fejében az a méltatlankodó mondatom a széna alá rejtett, pusztulásra kárhoztatott szánról. Nem restellte előhúzni, kitakarítani, újrapingáltatni Zsuzsika nénivel.

A feljavított, pompásan suhanó tulipános szán minden reformáció ünnepén rám mosolyog.

Újraalakította, újraformálta, feltámasztotta a gazdája.

Mi mindent kellene mi is újraalakítsunk, újraformáljunk, reformáljunk életünkben?!

A kényelemnek porát, a kétségbeesésnek pozdorjáját, a tehetetlenség pókhálóját le kellene vessük magunkról, életünkről.

Hitéletünk, vallásosságunk be van temetve az aggodalom szénája alá. Nem tudunk, nem akarunk foglalkozni vele, mert nem hisszük, hogy elég szép, elég hasznos, elég értékes.

Sokan úgy véljük, hogy a mai luxus-világban – és itt most nemcsak az autókra gondolok – értéktelen, maradi, nyálas dolog hittel élni.

Nem kell mást tennünk, csak vegyünk egy mély lélegzetet, és így szóljunk: elég volt ebből. Reformáljuk meg egyéni életünket, reformáljuk meg közösségi életünket.

Gyűjtsük össze, foglaljuk össze azokat a dolgokat, amelyek szemét gyanánt ellepték életünket. Takarítsuk ki életünkből a hitetlenséget, az előítéleteket, az irigységet, a képmutatást. Lássuk meg az igazi értékeket. Találjuk meg együtt az imádság őszinte, tiszta hangját. Találjuk meg a hit és az értelem békés egyensúlyát választásainkban és döntéseinkben.

Én sokszor a számítógépet tudnám a csűrbe, a széna alá dugni, hogy használhatatlan legyen. Tévedés volna, belátom.

Igazi reformációt akkor tudnánk ülni, ha újra felfedeznénk régi értékeinket, és ajtót tudnánk nyitni az új megoldásoknak is.

Örökség és felelősség – az egyházi levéltár szolgálatában. II.

Tételesen mi az, amit egyházunknak vissza kellene még szolgáltatson az állam a jogtalanul elkobzott írott örökségből?

Első helyen az egyházközségektől elvitt anyakönyveket említeném, de ugyanakkor a nem kimondottan egyházi jellegű iratok jogcímén elkobzott dokumentumokat is visszaigényeljük. Ez utóbbiak közé a kolozsvári Unitárius Kollégium, a tordai és a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumok levéltára tartozik. A személyi fondok közül Kelemen Lajos szellemi hagyatékát emelném ki, amit halála után 1963-ban levéltárunkból szállítottak át a kolozsvári állami levéltárba.

Tulajdonképpen minden olyan dokumentumra, iratra igényt tartunk, amelyet egyházközségeinktől, iskoláinktól vagy kolozsvári gyűjtőlevéltárunkból elkoboztak. Az állam az iratok egy részét – leltár alapján – átadás-átvételi jegyzőkönyv készítésével sajátította ki. Ezek a leltárak megvannak, de emellett Lakatos Sándor székelykeresztúri vallásánár, a megyei állami levéltárakban található fondjegyzékek alapján hozzáfogott feltérképezni az unitárius anyakönyveket.

Nem szabad megfeledkeznünk a kolozsvári Unitárius Kollégium és a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium államosított könyvtáráról sem, amelyeket ugyan nem a levéltári törvénymódosítás útján, hanem az egyház elidegeníthetetlen szellemi örökségeként követelünk vissza.

Egyház-szerte sok értékes régi jegyzőkönyv és más irat létezik. Mit javasolsz azoknak a lelkészeknek, egyházközségi vezetőknek, akik kötelessége ezekről gondoskodni?

Az utóbbi évben tartott lelkészi továbbképzők során is hangsúlyoztam, hogy egyházközségeink nagyon sok olyan értékes dokumentumot,

könyvet őriznek, amelyek megóvása nemzeti és egyházi szempontból egyaránt fontos. Minden egyházközség rendelkezik kisebb-nagyobb levéltárral, helyenként könyvtárral, amelyekért elsősorban a lelkészek és az egyházközség előljárói a felelősek. Az egyházközségi levéltárak az egyetemes egyház számára is fontosak. Az

eszköze, ezért az egyházközségi és lelkészi munka fontos része, ami épp olyan odafigyelést követel, mint a hívek gondozása. Ennek ellenére sok gyülekezetben a lelkész – tisztelet a kivételnek – azt sem tudja, hogy az egyházközségében milyen levéltári, könyvtári anyag van, esetleg milyen állapotban vannak a dokumentu-

itt őrzött dokumentumok az egyházközségek történetének elsődleges forrásai. Elpusztulásuk esetén az egyházközség történetének kutatása, megírása, felderítése leküzdhetetlen akadályokba ütközik, a történelmi gyökerek elvesztése pedig a jelenben folyó egyházi munkát is megnehezítheti. A saját múltját elfelejtő vagy csak hézagosan ismerő intézmény nehezen tudja a meghatározott társadalmi, kulturális és vallási helyzetben élő emberek között képviselni feladatát. Egyházunk, egyházközségeink történetének ismerete és az ehhez szükséges dokumentumok, iratok, források, könyvek megőrzése az evangélium hirdetésének is egyik

mok, nem beszélve azokról a gyülekezetekről, ahol nincs is lelkész. Így az is előfordult már, hogy régiségkereskedőknél, magyarországi árveréseken bukkantak fel unitárius levéltári dokumentumok, jegyzőkönyvek, nyomtatványok. Egyházunk nincs arra berendezkedve, hogy a saját tulajdonát, értékeit visszavásárolja csak azért, mert felelőtlenek és felületesek vagyunk.

Éppen ezért a lelkészi munka részeként az egyházközségi levéltárat biztonságos, száraz helyen és rendezett állapotban kell tárolni, őrizni. Ahol ezeket a feltételeket nem tudják biztosítani. Legcélszerűbb, ha a lelkész vagy az egyházközség veze- ➔

→ tősége a levéltári anyagot, megőrzés végett átadja az Erdélyi Unitárius Egyház kolozsvári Gyűjtőlevéltárának. Itt a szakszerű rendezés, dobozolás után a kutathatóságot is biztosítjuk, így sokkal könnyebben bekerülnek ezek a dokumentumok a tudományos vérkeringésbe.

Levéltárosi munkád mellett egyháztörténeti kutatásokkal is foglalkozol. Mivel dolgozol most?

Jelenleg a doktori dolgozatomat írom, amelynek témája Almási Gergely Mihály, a 17–18. század fordulóján tevékenykedő unitárius püspök vizitációja. Emellett a Romániai Egyházi Levéltárosok Egyesületének elnökeként és a Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének Intézőbizottsági tagjaként is tevékenykedem.

Lelkészként felkérésre alkalmi szolgálataid is vannak, bár úgy tűnik, levéltárosi munkádban érzed igazán jól magad. Mit gondolsz a lelkészek szakosodásáról, mely már az egyházi vezetés egyik témájaként is egyre idősebbé válik?

Valamikor csak arra készültem, hogy pap legyek, de örülök, hogy végül így alakult az életem, és levéltárosként dolgozhatom. Valóban: lelkészként ezért egyre kevesebb szolgálatot végzek, a levéltárosi munkám kitölti szinte minden időmet.

Ami a lelkészek szakosodását illeti, úgy gondolom, hogy a teológia hagyományosan vagy alapvetően a gyülekezeti szolgálatra való felkészítést tartotta, vagy tartja még mindig szem előtt. Azonban azt be kell látnunk, hogy a különböző társadalmi változásokra nem elegendő egyszerű lelkészként feleletet adni.

A lelkészi hivatás nem merülhet ki a templomainkhoz kötődő gyülekezeti tagok megőrzésében, hisz az embereket sokszor a periférián lehet megtalálni különféle, olykor szélsőséges élethelyzetekben. Már a teológiai képzésen belül, ilyen szempontból, szakosodni lehetne az iskolalelkészi, kórházlelkészi, börtönlelkészi, a diakónia, öregotthonokban, szertartóthozban szolgáló lelkész munka területeire. Ezekhez kapcsolódva egyházunkban eddig csupán néhány ilyen lelkészi állás létesült. Elsősor-

ban kórházlelkészeink vannak, de úgy gondolom, hogy a papi hivatás ilyen jellegű differenciálódása előbb-utóbb megvalósul.

Más egyetemeken való szakosodásnak sem látom akadályát, de ezt egy jól átgondolt stratégia mentén kellene megvalósítani. Fel kellene mérni, hogy milyen szakemberekre van szüksége az egyháznak, és azokat a teológiai hallgatókat vagy lelkészeket, akik vállalják a plusz energia-bebefektetést, valamilyen formában támogatni is kellene. Tudjuk, hogy vannak lelkész-pszichológusaink, lelkész-közgazdászaink, lelkész-szociológusaink, lelkész-történészek stb., és az ő szakmai kompetenciájukat a lehető legjobban ki kell használni.

Melyek azok az iratok, amelyeket ma gyűjt egy egyházi levéltár vezetője a jövő nemzedékek számára? Mi marad meg e digitális világból az utókor-nak, amit majd a levéltár hűvösében tanulmányozhat?

Az Erdélyi Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltára jellegéből adódóan az írott és audiovizuális unitárius örökséget gyűjti. A levéltárunk gyűjtő jellege már a 19. század közepén kialakult, és a jelenben próbáljuk megmenteni az elnéptelenedő és lelkészek nélküli gyülekezetekből a még megmaradt levéltári anyagot.

Munkánk során egy nagyon erős emocionális problémával szembesülünk. Ha ugyanis valamelyik gyülekezetből elvittük az iratokat, az már a végtisztességadásnak a jelét is előrevetítette a kevés lélekszámú hívek körében. A megmaradt egyházközségi tagok ezt a gesztust úgy értékelték, hogy halálra vannak ítélve, a teljes felszámolás fele haladnak, megszűnnek létezni. Még az írott múltjukat is elvisszük. Sajnos a két rossz közül a kisebbik rosszat kell választanunk. Ha az ilyen kis gyülekezetekben ott hagyjuk a levéltári anyagot, és a hívek szépen elfognak, akkor végérvényesen mindent elveszítünk. Mások pedig úgy értékelték munkánkat, mint egy újabb „államosítást”, amikor nem az állam, hanem most már az egyház akarja elvenni és elvinni a gyülekezet javait. Persze pozitív példaként vannak, akik önként átadták gyülekezeti levéltáraikat.

Ezenkívül próbálok meggyőzni mindenkit, hogy családi irataikat, családtagjaiknak szellemi hagyatékát, leveleiket ne selejtezzék ki, ne dobják el, hanem vigyázzanak rájuk, és ha otthon már nem tudják tárolni, akkor megőrzés végett adják át a levéltárunknak. Az évek folyamán több ilyen hagyatékot is sikerült begyűjtenem.

Ami a kérdés második felét illeti, kétségtelen, hogy a digitális világ korszakát éljük, ellenben a legbiztonságosabb adathordozó még mindig a papír.

Az unitárius egyház is kihasználja az elektronikus világ előnyeit, de az adminisztráció szintjén a hagyományos papír alapú iratkezelést sosem mellözi. Így a jövő nemzedék is kézbe vehet majd egy-egy jegyzőkönyvet, dokumentumot a levéltár hűvösségében.

Azt jórészt mindenki tudja, hogy manapság szinte minden írott és audiovizuális termék eleve digitális formában jön létre, és ha a szöveget vagy a képet kinyomtatjuk, akkor válik papír alapúvá. Az információhoz való hozzáférés igénye a fordított irányú eljárást is életre hívta, vagyis a hagyományos anyagok (nyomtatott, kézzel írott dokumentumok, képek stb.) digitalizációját.

Ez Európa-szerte egy olyan támogatott tevékenység, amely a digitális kulturális örökség létrehozására és megőrzésére törekszik, és egyben hozzájárul az e-Európához. A levéltárak, könyvtárak szerte a világon azon dolgoznak, más közgyűjteményekkel, így múzeumokkal, galériákkal közösen, hogy digitalizált dokumentumokat hozzanak létre, és felhasználóik számára széleskörűen elérhetővé tegyék azokat. A digitalizációs programok lehetőségeket kínálnak a levéltárak, könyvtárak számára, hogy elérjék azokat az embereket is, akik korábban nem használták szolgáltatásaikat.

Már említettem, hogy mi is hozzáfogtunk az egyházi levéltárunkban és könyvtárunkban található dokumentumaink, kézirataink, régi könyveink digitalizálásához és meggyőződésem, hogy ebben az új világban a tartalomirtoklás és az új tartalmak létrehozásának képessége a fejlődés kulcsa.

Bevetésen

Bencze Zsuzsánna

Hogy már az elején tisztázzam magam, és nyugtassam a cím alapján egyesekben felkeltett indulatokat, az alábbi leírás nem egy katonai bevetés jobbnál jobb fordulatairól, sikeres helyzeteiről és megoldásairól szól, hanem az unitárius teológiai hallgatók nyári gyakorlatáról. Mégis úgy érzem, valamelyest kapcsolódik ahhoz a bevetéshez, amelynek gondolatától el akartam riasztani az Olvasót. Hiszen a nyári gyakorlat is egy megmérettetés! Főleg az első évesek számára, akik nem rendelkeznek tapasztalattal ahhoz, hogy pontosan tudják, hogyan is kellene a feladatokat ügyesen végezni. Azért nevezem bevetésnek, mert ügyesnek kell lenni: feltalálni magunkat a nehéz helyzetekben, tudni kell alkalmazkodni, és persze lemondani.

Ezek a nyarak csak csekély mértékben vagy szinte egyáltalán nem hasonlítanak az eddigiekhez, amikor csak ültünk szobánk négy fala közt, sokszor megunva már a semmittevés nyomasztó ízét. A bevetéseken töltött nyári napok sok-sok munkával gazdagítottak, halmozva voltak a lelkész-szerű feladatokkal: készüléssel, szószéki szolgálattal, irodai, ifjúsági munkával, szervezéssel, ló-tással-futással. De ez így szép, így teljes.

Milyen is lenne egy bevetés, ha azok napjain nem tárukkozna fel előttünk megmérő feladat? Egy bevetés nem lehet puhány és izgalomhiányos. Annak mainak, kihívónak kell lennie! Mi, teológiai hallgatók, szeretjük a munkánkat, ha az még amolyan gyakornoki is. Szeretjük hátunkra venni a palástot, és bevonulni a templomba, szeretjük megmutatni, hogy bennünk is munkálkodik a Lélek, hogy a mi munkánk is a szent célt szolgálja. Ezért izgalmas, ezért mai, ezért bevetés a javából a nyár.

Ahogy visszafújt az ősz szele Kolozsvárra, mindenkítől bezsebeltük az eget rengető nyári élményeket. Jóleső érzés volt egymást hallgatni. Akiket szülőfalujukba, szülővárosukba helyeztek ki, azoknak könnyű dolguk volt (másodévesek és a harmadévesek egy része), ismerős volt a terep. Otthon szolgálni senkinek sem esett neheze, sőt biztatásra találtak az őszinte, ismerős mosolyokban.

Izolda Kökösön, szülőfalujában végzett szolgálatokat, ahol a konfirmálást is kipróbálta: az ünnepségen ő imádkozott. Már korábban is részt vett gyerektáborokban mint táborvezető, ezért idén nyáron is visszalátogatott a homoródalmási táborba.

Ákosra Sepsiszentgyörgyön, a szószéki szolgálatok mellett, irodai munkát is bíztak, ahol az adatbázist frissítette a családlátogatások alkalmával gyűjtött információkkal. Továbbá Magyarsároson meglátogatta a helyi fiatalokat, akikkel jó barátságot kötött a húsvéti legáció során. E látogatás alkalmával vasárnap prédikált is. Visszalátogatott Barótra is, ahol pünkösdkor volt ünnepi legátus. Azt mesélte, szép élmény volt az első nyári szolgálat, csak az általános egyházi beszéd, prédikáció témaválasztása okozott nagy fejtörést számára.

Szilamér a bölöni egyházközségben teljesített szolgálatot, ahol a helyi fiatalokat irányítva részt vett a XXXV. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia szervezésében, sikeres lebonyolításában. Ő is prédikált korábbi legációs helyén, Küküllődombón.

Ákos és Szilamér idén kezdtek bele a táborvezetésbe, mindezek ellenére ügyesen állták a sarat és a gyermektábor megmérettetéseit Várfalván. Mindannyian szép élményekkel gazdagodtak, megtanulták, hogy a gyülekezet őszinte mosolyából, kedves tekintetéből mindenkor lehet táplálkozni.

A harmadévesek közül Júlia szülőfalujában, Kövenden volt nyári szolgálatos, valójában azonban a fél Aranyos mentét végigprédikálta, ami természetesen nagy örömeire szolgált. Táborvezetője volt a várfalvi gyermektábornak és a konfirmandus mozgótábornak. Nagy kihívás volt számára a várfalvi tábor záró istentisztelete, amikor a táborzárta miatt kesergő gyerekeket igyekezett viaszalni prédikációjában.

Ági szintén otthon, Torockón gyakorolta a lelkészi munkát, de a szomszédos Torockószentgyörgyön is prédikált két alkalommal. Táborvezetőként ő is részt vett a két várfalvi gyermektábor szervezésében.

Csengi a második várfalvi táborban vett részt, melynek záró istentiszteletén prédikált, majd augusztus hónapra Székelyderzsbe költözött, ahol a tiszteletes úrnak és a tiszteletes asszonynak köszönhetően teljes betekintést nyert a lelkészi munka minden fortélyába, kezdve az iktatástól, a banki ügyek lebonyolításán át, az erdő, legelők ügyeinek intézéséig. Még egy lelkészi értekezletre is elvitték. Ezért a hasznos, érdekes és sok élménnyel telített hónapért nagyon hálás Istennek.

Zsolt Sepsiszentgyörgyön és Kálnokon szolgált, valamint a XV. Színjászó találkozó reggeli áhítatot tartott. Ezek mellett részt vett az ODFIE két országos rendezvényének szervezésében.

Attila Magyarzákod „lelkészévé” vált a nyáron, pedig csak egy hónapra volt odahelyezve. A vasárnapi szolgálat mellett egyszer esketési és keresztelési szertartást is végzett, melyekre különös élményként gondol vissza, hiszen ezek voltak az első ilyen alkalmak életében. Az egyházközség tagjainak nagyon hálás azért a szeretetért, amellyel fogadták és vállalták étkeztetését. ➔

➔ A negyedévesek közül két fiú, Alpár és Zsolt is Budapesten szolgáltak egy-egy hónapot, Alpár a Bartók Béla egyházközségben, Zsolt pedig a Nagy Ignác utcaiban. Mindketten sokban gazdagodtak, különösen a szószéki szolgálatok által. De jó kedvvel emlékeznek az istentiszteletet követő teázások alkalmaira, amikor megismerkedtek a gyülekezeti tagokkal, betekintést nyertek az ottani egyházközségi és társadalmi életbe. A szolgálataik mellett mindkettőjük számára jutott idő arra, hogy a város szépségeiben, nevezetesen építészeti csodáiban gyönyörködhesse. Alpárnak különösen sokat jelentettek a Heltai Gáspár könyvesboltban tett látogatások, beszélgetések.

Tünde táborvezető volt a homoródalmási gyermektáborban, ahova már régi ismerősként érkezett. Július vasárnapjain Csíkszeredában és Gyergyószentmiklóson prédikált.

Attila a Homoród menti Oklándra volt kihelyezve augusztusban, ahol ügyesen tevékenykedett, szószéki

szolgálatokat, szertartásokat, ifjúsági és lelkigondozói munkát is végzett. A fiatalokat elvitte az ifjúsági konferenciára, a gyülekezet tagjaival részt vett a szejkefürdői unitárius találkozón.

E sorok szerzőjére más jellegű szolgálat hárult, mint a többi teológiai hallgatóra. Az ő feladata egy ismertető összeállítás volt, amely a teológiát és a teológus életet mutatta be, népszerűsítette a fiatalok körében. Ezekre a bemutatókra Tusványoson, a *Keskeny út fesztiválmisszió* keretében, az EMI-táborban és az ODFIE-konferencián került sor. Ezek mellett az első várfalvi gyermektáborban, a színjátzó-találkozón és a székelyderzsi evangéliumi gyermekhéten munkálkodott és segédkezett.

Most már láthatod, kedves Olvasó, hogyan is „vetődünk” be nyárról nyárra egyre jobban és jobban a lelkes munká rejtelmeibe. Tudjuk, hogy nagy út áll előttünk, amelyet csak akkor leszünk képesek sikeresen megtenni, ha jó mélyre raktuk le az alapokat, vagy más-ként mondva, ha igazán „bevetődünk”.

HÚRISTEN

Simó Edmund

„Ősz húrja zsong,
jajong, busong
a tájon
s ont monoton
bút konokon
és fájón.”

Ki ne ismerné Paul Verlaine, csupa nazális hangokra épülő, csodaszép versét, az *Őszi chanzont*, Tóth Árpád remekművű fordításában? Meggyőződésem, hogy mindenki, akinek életében legalább egyszer verseskönyv került a kezébe, és mindazok, akiknek van „fülük a hallásra”, hogy hallhassák az ősz szomorúan szép, egyben a gyümölcsöt érlelt, befejeződő élet hárfá húrjainak andalító, megnyugtató és egyben felemelő zöngését.

Ilyenkor érzem, érezzük, hogy mindenkinek felett ott van talán láthatatlanul, de mégis láthatóan, némán, de mégis a legtöbbet mondóan, szívünkhöz szólóan, az az ismeretlen, örök Karmester, akinek intésére, szeme egyetlen rezdülésére, megpendülnek, megszólalnak azok a láthatatlan, de éteri hangot adó húrok, amelyek földünk hárfáján, rezonáló testén, lelkünk cimbalmán, hegedűjén, citeráján és az egész univerzum, a teremtett világ nagy-nagy hangszerén vannak kifeszítve.

És ezek a láthatatlan húrok, a láthatatlan örök Karmester beintésére, a legnépesebb csöndben, a hűvösen szitáló őszi esőben, egy ide-oda libbenő, halkán föld felé hulló, aranysárga falevél erezetén, a bíborvörösön kelő, vagy nyugvó nap színpompás szivárvány rezgésében pendülnek meg, és ragadnak magukkal, emelnek fel, beérett szőlőfürtökkel díszletezett, kéklő-vöröslő bogyókkal kipontozott domboldalaink fölé, ércsengésű bérceink és hegyeink fölé, fel, egészen a kéklő Éter végtelenségébe.

Zeng, zsong, zenél az Ősz nagy zenekara színekben,

hangokban, némaságban, nem dobhártyát repesztően, nem testet-lelket szétrobbantóan, hanem oly csodás harmóniában, összhangban a természettel és minden élőlényvel, amely egyben, egységben tartja világunkat. Nem úgy dörög a fülünkbe, mint egykoron a dinomdánomozó dinók füle közé berobbant az a bizonyos dobhártyarepesztő nagy DOB, amely örök „süketségre” ítélte, kárhóztatta őket, először, persze, az érzékenyebb fülüket.

Az örök Karmester, Húrmester, Húristen régóta megkímélt és kímél bennünket az előbbiekhöz hasonló, rémisztő kakafóniától, dezintegráló zenétől. Ha mégis néha ilyen örült harmónianélküli hangorkán csapja meg fülünket, amelytől úgy érezzük, menten összeomlik a világ, azt a „chanzont”, azt a „zenét” nem ő vezényli, hanem mi, kis pitiáner karmesterek, akik azt hisszük magunkról, hogy a Világegyetem nagy Scala-színpadán van a helyünk, és a mi intésünkre „zenél” a természet...

Nem, nem Paganini, Vivaldi, Mozart vagy Liszt az „ördög hegedűse”, hanem mi vagyunk azok. Kis ördögfiókák, semmirekellő kontrások.

Hallgatom, hallgassuk hát az igaz, örök zenét, azt az utánozhatatlan, megnyugtató harmóniát, azt a „divatból” sohasemmenő chanzont, amelyet sem Edith Piaf, sem Yves Montand, Aragon, Beethoven, Paganini, Vivaldi vagy akár Verlaine, Tóth Árpád, Ady, Babits nem dalolhat el úgy, ahogyan maga a Húrok istene „komponálta” meg és daloltatja el, zendíti meg lelkünkben minden év, minden őszi „zárókoncertjén”. Amikor már begyűlt a termés, hombárban a gabona, forr a must, és lassan hópelyhek kezdnek hullni a lucskos földre...

És mi elindulunk csendesen a temetők felé:

„Óh, múlni már,
ősz! hullni már
eresszél!
Mint holt avart,
mit felkavart
a rossz szél...”

A boldogtalanság fogságában

Ferenczi Enikő

Kedves Olvasó!

Ha van időd és kedved hozzá, egyszer végezd el a következő szemlélődő gyakorlatot környezetben: ülj le egy kényelmes helyre, ahol elég nagy a jövés-menés, és figyeld az emberek arcát. Engedd, hogy a bennük levő érzések hassanak rád, és próbáld megérezni, hogy milyen hangulatban vannak, mire gondolnak, mi az életfilozófiájuk, milyen az életük: monoton vagy örömteli?

Aztán folytasd azzal, hogy szóba elegyedsz legalább 5–6 emberrel. Most már meg is kérdezheted, amire kíváncsi vagy. Amikor ezen is túl vagy, vonulj egy csendesebb helyre, és végezz egy összegzést magadban arról, amit láttál, és amit hallottál. Érzéseidet igazolták az emberekkel való beszélgetések? Mit is tapasztaltál valójában?

Én előbb azzal próbáltam meggyőzni magam, hogy lehet, velem van baj, minden pesszimizmusom összegyűlt, csálnak érzéseim, nem működnek receptoraim, rossz szemüvegen át nézem a világot. Bárcsak ennyi lett volna, bárcsak az én szemüvegem lenne rossz. Mert véleményemmel nem vagyok egyedül, sőt egyre több lelkigondozó beszél erről a jelenségről.

Vajon mi történik az emberekkel? Honnan és mitől ez a sok szomorúság, kedvtelenség, életuntság, szürkeség? Hová lett a derű, az a belső mosoly, ami belülről jön? Honnan ez a sok vihar, ami fogva tartja áldozatait? Honnan ez a sok békétlen, boldogtalan lélek? Miért lett új divat munkába menekülni, önmagunk előtt is tagadni a valóságot?

Tudom, hogy a boldog pillanatok nem örök érvényűek, hogy harmóniánkért keményen és minden nap meg kell vívni csatáinkat. De a jelenség, ami körülvesz, mégis megdöbbenő.

Az emberek velem megosztott tapasztalatai az én tapasztalati tudá-

som részévé is válnak, és időnként, őket hallgatva annyi mindent élek át velük, mintha kétszer annyit éltem volna, mint amennyit valójában éltem. Ez különös érzés. És kontroll kell, kemény önfegyelem, hogy az ember ezek után is bízzon az újrakezdés lehetőségében, a jobbá levésben, a dolgok átalakíthatóságában, a teremtetett világ összhangjában, a harmóniában.

Volt idő, amikor becsületesen megtanultam, amire megtanítottak, azt is hittem, hogy pár dolgot már tudok, de mostanában egyre gyakrabban érzem, hogy semmit nem tudok.

Mert nem tudom:

Hogy miért hordozzák a felnőttek gyermekkoruk, neveltetésük kudarcait?

Miért olyan nehéz felnőtté válni, és megtalálni azt, amire hivatottunk?

Hogy miért szenvednek ennyit az emberek, és lesznek szenvedéseik áldozatai?

Miért olyan nehéz jó párkapcsolatban élni?

Miért nehéz előhozni a bennünk való jobbá levés képességét?

Miért tűnnek megoldhatatlannak a krízisek?

Miért válik oly könnyen monoton szürkeséggé a csodálatos lét?

Úgy tűnik, az emberek egy része a boldogtalanság fogságában él, valaminek vagy valakinek az áldozataként. Történeteiket végighallgatva a legegyszerűbb lenne velük együtt sírni, hogy mindannyiunk lelke megtisztuljon és megkönnyebbüljön. A legkülönösebb helyzetkép, amikor a lelkigondozottak elég világosan látják helyzetüket, azt is sejtik, hogy van megoldás, van mikor ismerik is, és mégis benn maradnak a mókuskerekben, mintha összenőttek volna boldogtalanságukkal.

A váltás, a nagy lépés, önmagunk új arcának megismerése erőt kívánó veszélyes lépés. Minden újrakezdéshez és újjászületéshez nagy bátorság

kell. Így sokszor választjuk a megszkott boldogtalanságot, mert azt már ismerjük, medrébe behelyezkedünk, s bár lehet, hogy furcsán hangzik, de ezt is meg lehet szokni. Igen. Úgy tűnik, hogy a rosszat is meg lehet szokni.

De vajon erre teremtődünk? Nem hiszem, hogy az Úr azért adott volna nekünk különleges képességet, hihetetlen erőt, a szabadakarat döntésének nagyszerűségét, a felemelkedés és újrakezdés lehetőségét, hogy a boldogtalanságot válasszuk. A boldogtalanság választása semmiképpen nem életigenlés, hanem egy halott állapot kialakítása már a létezésben.

Én unitáriusként hiszem és tudom, hogy mi mindannyian egyediek vagyunk, különleges képességekkel és adottságokkal rendelkező gyermekei az Istennek. Ő, bár a tenyerén hordoz, néha nem kímél a szenvedésektől sem, de ezek nem értelmetlenek, hanem minket próbára tevő, a jobbá és többé levés képességét fejlesztő lehetőségek. Ezekben a mélységekben nem maradhatunk túl sokáig, mert ez a megrekedtséget jelentené, önmagunk fejlődésének elutasítását.

Tudom és hiszem, ha legalább időnként nem vagyunk képesek megérezni a lét ajándékának boldogságát, a harmóniát, élő halottak vagyunk a létben, a boldogtalanság fogságában teendőiket robotként végző teremtmények, kik nem találják a többre hivatottság csodálatos voltát a teremtettségben.

Spirituális életünk fontos részeként nézzünk gyakrabban szembe magunkkal, vállaljunk mély beszélgetéseket Istennel, vegyük észre hibáinkat és mulasztásainkat, engedjük, hogy átjárjon minket a belénk vetett Isten-bizalom, legyünk bátrak bevállalni igazi magunkat. Mert ki az, aki a boldogtalanság fogságában szeretné tengetni életét?

I. Úton a Via Egnatián

Demeter Sándor Lóránd

Székelyderzstől Tesszaloniki 1100 kilométer. Elyert főiskolai ösztöndíjjal a zsebemben személyautóval indultam, Bulgárián keresztül. A legendás BT cigaretta országában olyan érzésem volt, mintha a városokon kívül csak elvétve lagnának emberek. Szinte nem is látni a településeket. Imitt-amott a hegyek oldalában 10–20 ház. Zaltográdnál keresni kellett a határátkelőt. A kis hegyvidéki településre beérve azt gondoltam, zsákutcába érkeztünk, Isten háta mögé, ahogy mondani szokták. Azonban a település keskeny, rejtett utcáskái újonnan kiépített, jó minőségű úthoz vezettek. Egy-egy táblácska jelezni kezdte: Greece – Border Check Point (Görögország – Határátkelő). Félelmetes serpentineken, több száz méter magasra kapaszkodva kedves és hangulatos határátkelőnél autónk görög földre gurult. Alant azt gondoltam, Isten háta mögött vagyunk, itt a hegytetőn kitérült előttünk Hellász mitikus gyönyörűsége. Megérkeztünk az istenek legendás földjére.

Xantiig lassú serpentinek vezetnek. A kis falvakban mindenhol minaretek mutatják a hitet. Az útszélen kis veteményesek, a hegyoldalban bádogból épített farmok. Szabadon legelésző aprótermetű, szürke tehenek. A Gyimesek borzdereseire emlékeztettek. Sziklás hegyoldalokon kaparják maguknak az élelmet, az útonlevőnek épített, rendben tartott csorgóknál oltották szomjukat.

Xanti után a Via Egnatia nevű autópályán folytattuk utunkat Tesszalonikiig. Az út nemcsak Görögország

második legnagyobb városához, hanem a történelemhez is közelebb visz. Valamikor ugyanitt haladt a keleti és a nyugati világot összekötő kereskedelmi út is, a Via Egnatia. Az új időszámításnak (Krisztus után) a 40-es éveiben ezen haladt Pál apostol is, azt követően, hogy engedelmessé lett az éjjeli látomásában megjelent

makedón férfi hívásának: „Jöjj át Macedóniába, légy segítségünkre.” (ApCsel 16,9) A Via Egnatián Filippi volt az első állomása. Majd Neapolis (ma Kavala) és Amfipolis után Tesszaloniki következett. Innen Béreába ment. Rövid tartózkodás után elhagyta a Via Egnatiát, hajóra szállt, és félezer kilométer hajóút után Athénba érkezett.

Pál apostol farizeus neveltetésű, római polgárjoggal rendelkező, művelt zsidó városi ember volt. Makedón-görög missziója során is a nagy városokat célozta meg. Azokat a helyeket, ahol volt összeköttetés, ahol görögül mindenkivel meg tudta értetni magát, ahol zajlott az élet, ahonnan a kereskedők segítségével üzeneteket tudott küldeni bárhová, és ahonnan pontosan ezért kis keresz-

tény közösségeknek hamar híre mehetett.

Tesszalonikibe érve eltévedtem. Taxis segítséggel sikerült helyreigazítani a tévedést, amit azért nem szégyellek, mert később megtudtam, hogy még az autóbuszok is eltévednek. GPS-sel! Miközben a zsebongó, élő és pörgő városban az utcákat rőttem, és igyekeztem elkapni egy taxit, az idegenben roppant egyedül, a megapoliszban igen kicsinek éreztem magam. Megálltam az Agia Sophia és a Iassonidou kereszteződésében, és engedtem, hogy történjen a világ körülöttem. Pálra gondoltam, aki közel kétezer évvel ezelőtt idegenként, Filippiből kiutasított apostolként érkezett Tesszalonikibe. Abba a városba, amely a Krisztus előtti 4. században hódító Nagy Sándor testvéreinek, az alapító makedón király Kasszandrosz feleségének, Tesszalonikének a nevét őrzi.

Először a zsinagógában hirdette az evangéliumot, de sikertelenül. A görög kézművesek és kisebb kereskedők körében viszont népszerű volt a tanítása, amelyet munka közben, a műhelyben hirdetett. A zsidó közösség méltatlankodása miatt evangéliumhirdető tevékenységét felforgatásnak minősítették a városi hatóságok, fellépni készültek ellene, ezért őt és társait elbűjtatták, majd kicsempészték a városból.

Ma a Vlatades Monostorban őrzik emlékét annak az apostolnak, aki a kimenekítés után apostoli, lelki gondozó munkája során az általa alapított gyülekezetet így áldja meg: „Titeket pedig az Úr gyarapítson és gazdagítson a szeretetben egymás iránt és mindenki iránt, ahogyan mi is szeretünk titeket. Erősítse meg a szíveteket és tegye fedhetetlenné a szent életben, a mi Istenünk és Atyánk színe előtt.” (1 Tessz 3,12)

Lelkészszentelő zsinat Székelykeresztúron

December 3-án Székelykeresztúron ülésezik a zsinat, az Erdélyi Unitárius Egyház legfőbb törvényhozó testülete. A 2011. évi zsinatnak egyetlen napirendi pontját 16 lelkész felszentelése képezi. A felszentelendő lelkészek névsora: Kis János Csaba (Aranyosrákos), Újvárosi Katalin (Székelymuzsna), Bíró Attila (Kökös), Finta Emese

Erzsébet (Kálnok), Kiss Sándor Lóránd (Szőkefalva), Mikó Amália (Székelykeresztúr), Sipos László (Firtosvára), Szabó Adél Júlia (Sepsiszentgyörgy), Mikó Ferenc (Székelykeresztúr), Buzogány Csoma Csilla (Nagyvárad), Sipos Mónika Rebeka (Nagymedesér), Kiss Zsuzsanna (Harangláb), Rácz Mária (Kolozsvár-Belváros), Vass Zsuzsanna (Székelyudvarhely 2.), Andorkó Attila (Kénos), Lőrinczi Botond (Városfalva).

A zsinat délelőtt 11 órakor kezdi meg munkálatait a székelykeresztúri unitárius egyházörség templomában.

Az Egyházi Képviselő Tanács 2011. június 3-án Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés Ad 377/2011 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az EKT ülése 28 tag jelenléte által határozatképes volt. Csáka József, Nagy Zsigmond, id. Szombatfalvi József, László János, Vónya László és Varró Margit hiányzását az elnökség utólagosan igazoltnak minősítette, Andorkó Ferenc és Balázs Sándor hiányzását pedig igazolatlanak, a vonatkozó szabályzat által előírt módon.

0. tárgy: Napirend előtti határozatok

– 31/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a javasolt tárgysorozatot.
– 32/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Simó Sándor, Kecskés Csaba, Asztalos Klára).

1. tárgy: Jelentés a főhatósági közigazgatásról, döntés-előkészítésről és végrehajtásról

– 33/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT 18 igen, 1 nem és 1 tartózkodó szavazattal elfogadta a jelentést.

2. tárgy: Szakbizottságok jelentései, jegyzőkönyvei

A Misszió Bizottság 2011. május 26-i ülésének jegyzőkönyve

– 34/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

A Kiadó- és Nyomdabizottság, valamint a Médiabizottság május 4-i ülésének jegyzőkönyve

– 35/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

3. tárgy: Nyugdíjintézeti és szociális ügyek

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2011. május 26-i ülésének jegyzőkönyve

– 36/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

A Nyugdíjintézet átvilágításáról készített jelentés

– 37/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta a Gergely János által készített jelentést, ugyanakkor határozatba foglalta köszönetnyilvánítását a térítésmentesen elvégzett munkáért.

4. tárgy: Tájékoztatás a szerkesztői állásra kiírt versenyvizsgáról

– 38/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT 1 ellenszavazattal és 3 tartózkodással elfogadta a versenyvizsgáról szóló tájékoztatást. Az EKT Pálffy Tamás

Szabolcsot elmarasztalja a versenyvizsgával kapcsolatos kijelentéseirért, ugyanakkor megbízza az Elnökséget, hogy ezt személyes meghallgatás során fejezze ki a szóban forgó pályázónak.

5. tárgy: Tájékoztatás az egyházi fotópályázat elbírálásáról

– 39/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a fotópályázat eredményét és az egyházi fényképalbum kivitelezésre vonatkozó bizottsági javaslatot.

6. tárgy: Tájékoztatás az egyházi átvilágítás állapotáról

– 40/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az egyházi átvilágítási folyamatot koordináló bizottság tájékoztatását.

– 41/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta a bizottsági munka egységes tanulmányozási és adatrögzítési eljárását segítő törzslapot. Ugyanakkor az EKT módosította az egyházi átvilágítási folyamatot koordináló bizottság működési szabályzata VIII. fejezetében a 24.3, 24.4, 25.3 és 25.4 számú cikkelyeket, továbbá a szabályzatot kiegészítette a 27. cikkellyel.

Az elfogadott szövegszerű módosítások:

[...] 24.3. A bizottság a személyes meghallgatás nyomán alaptalannak minősítheti vagy fenntarthatja a meghallgatás okát képező feltételezést. ~~Ez utóbbi esetben az érintett személy köteles bocsánatot kérni mindazoktól, akiknek az államvédelmi szervekkel való együttműködése kárt okozhatott.~~

24.4. Amennyiben a bizottság felkérése nyomán nem kerül sor a személyes meghallgatásra, ~~illetve indokolt esetben a bocsánatkérésre~~, akkor a bizottság az EKT tudomására hozza a tényállást. ~~További intézkedésekre kizárólagosan az EKT jogosult.~~

[...] 25.3. A bizottság a személyes meghallgatás nyomán alaptalannak minősítheti vagy fenntarthatja a meghallgatás okát képező feltételezést. ~~Ez utóbbi esetben az érintett személy köteles lemondani a hamis nyilatkozattétellel elnyert tisztség vagy hivatal betöltéséről. Ez utóbbi esetben megszűnik az érintett személy jogosultsága a hamis nyilatkozattétellel elnyert tisztség vagy hivatal betöltésére.~~

25.4. Amennyiben a bizottság felkérése nyomán nem kerül sor a személyes meghallgatásra, ~~illetve indokolt~~

esetben az önkéntes lemondásra, akkor a bizottság az EKT tudomására hozza a tényállást. További intézkedésekre kizárólagosan az EKT jogosult.

[...] **27. A bizottság az egyéni iratgyűjtemények begyűjtéséről szóló, 111/2009-es és 145/2009-es EKT-határozatok által érintett személyek vizsgálati eredményeiről, és más közérdekű megállapításairól az EKT Elnöksége útján tájékoztatja az egyházi közvéleményt.**

– 42/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT titkos szavazással 21 igen és 3 nem szavazattal Kelemen Szabolcsot az egyházi átvilágítási folyamatot koordináló bizottság tagjává választotta, a tagságról lemondott Jakabházi Béla Botond helyébe.

7. tárgy: A 2011. év II. évnegyedi lelkési értekezletek

– 43/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a lelkési értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

8. tárgy: Egyházközségi és egyházköri ügyek

a. Kimutatás a 2011. évi egyházfenntartói járulék összegéről

– 44/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT 3 tartózkodással elhatározta, hogy az egyházfenntartói járulék ügyében elvégzett vizsgálat alapján körlevélben kéri az egyházközségektől a fennálló visszasságok orvoslását folyó év végi határidővel.

b. Az egyházközségi jellegek átalakításának tervezete

– 45/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT 14 igen, 2 nem és 5 tartózkodó szavazattal elfogadta az Elnökség által előterjesztett tervezetet az egyházközségi jellegek átalakítására vonatkozóan.

9. tárgy: Az új egyházi alaptörvény tervezete

– 46/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Magyar Unitárius Egyház Alaptörvényének az előkészítő bizottság által 2011. május 6-ig kidolgozott tervezetét, és azt közvitára bocsátotta, 2011. július 10-i visszajelzési határidővel.

10. tárgy: Az egyházi stratégiai terv végső formája

– 47/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az egyházi stratégiai terv végső formáját, és azt kisebb formai módosításokkal ellátva a Főtanács elé terjeszti jóváhagyásra.

11. tárgy: Tájékoztatás a 2011. évi egyházköri közgyűlésekről

– 48/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a tájékoztatást.

12. tárgy: A Főtanács 2011. évi ülésének előkészítése

– 49/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT 2 tartózkodással elfogadta a főtanácsi ülés előkészítéséről szóló tájékoztatót, majd a tiszteletbeli címekre érkezett javaslatokat támogató véleményezéssel a Főtanács elé terjesztette.

13. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett oktatási és iskolai ügyekről

– 50/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

14. tárgy: Az Oktatási Bizottság június 1-jei ülésének jegyzőkönyve

– 51/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet. Továbbá az Oktatási Bizottság javaslatára az EKT egyhangúlag elhatározta, hogy a következő tanévtől kezdve a Kelemen Lajos, illetve a Kriza János-díj összegét felemeli 300 lejről 500 lejre.

– 52/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az Oktatási Bizottság javaslatára az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy a Tanügyminisztériummal folytatandó tárgyalásokra kiküldött bizottságban András Benedek, Dác Tibor és Gyerő Dávid vegyen részt.

– 53/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az Oktatási Bizottság javaslatára az EKT 1 tartózkodással úgy határozott, hogy Főtanács 2011. évi ülésén kéri a felekezeti vagy állami keretek közötti oktatásról szóló döntés jogának átruházását az Elnökségre.

15. tárgy: A VEN Bizottság június 1-jei ülésének jegyzőkönyve

– 54/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

16-17. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről. A Gazdasági és a Pénzügyi Bizottság június 2-i együttes ülésének jegyzőkönyve

– 55/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT a jelentést, valamint a jegyzőkönyvet egyhangúlag elfogadta, illetve tudomásul vette. Az EKT továbbá módosította az Agapanthus Kft. által fizetendő házbért havi 450 euróról 390 euróra, 2011. május 1-jétől, és a Pieta Kft. által fizetendő házbért havi 1050 euróról 1000 euróra, 2011. június 1-jétől, mindkét esetben 4 lej/euró árfolyammal számolva. Végül az EKT úgy határozott, hogy kéri a Sesó Kft. auditálását, a cégről való további információkhoz jutás céljával.

18. tárgy: Az ULOSZ kérése szórványkonferencia anyagi támogatására

– 56/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag hozott határozattal 1500 (ezeröttszáz) lejes

támogatást utal ki az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének a 2011. július 29-re tervezett szórványkonferencia szervezési költségeihez való hozzájárulásként, azal a feltétellel, hogy az ULOSZ a rendezvény költségvetéséről a gazdasági ügyosztálynak küldjön írott tájékoztatást.

19. tárgy: Pap Mária esperes kérése a kórházlelkészi státusz tisztázására

– 57/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag megbízta az Elnökséget a kórházlelkészek működési szabályzata megalkotásának előkészítésével az EKT következő üléséig.

20. tárgy: A Sepsiszentkirályi Ekg. kérése harangöntés támogatására

– 58/2011 (2011.06.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy az egyházközségtől az új harang öntésének költségeiről a meglévő árajánlat mellé további árajánlatokat kér beszerezni. Ugyanakkor az EKT kimondta, hogy a megrepedt, régi harangot az egyházközség értékeltesse fel, anélkül a régi harang beöntését az új harang anyagába nem engedélyezi.

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök

dr. Máthé Dénes
főgondnok

Simó Sándor, Kecskés Csaba, Asztalos Klára
jegyzőkönyvi hitelesítők

Az Egyházi Képviselő Tanács 2011. szeptember 30-án Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés Ad 685/2011 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az EKT ülése 34 tag jelenléte által határozatképes volt. Bartha Alpár hiányzását az EKT Elnöksége utólagosan igazoltnak minősítette, László János hiányzását pedig igazolatlanak, a vonatkozó szabályzat által előírt módon.

0. tárgy: Napirend előtti határozatok

– 59/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a javasolt tárgysorozatot.

– 60/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Farkas Emőd, Rüszt-Fogarasi Tibor, Csete Árpád).

1. tárgy: Jelentés a főhatósági közigazgatásról, döntés-előkészítésről és végrehajtásról

– 61/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

2. tárgy: Szakbizottságok jelentései, jegyzőkönyvei

A Misszió Bizottság 2011. szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve

– 62/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

A VEN Bizottság 2011. szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve

– 63/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

Az Oktatási Bizottság 2011. szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve

– 64/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet. Ugyanakkor az EKT a bizottság javaslatára elvi állásfoglalásként egyházi középiskoláink számára elfogadta az állami felekezeti iskolai jogállást, jobb lehetőség híján.

3. tárgy: Nyugdíjintézeti és szociális ügyek

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2011. szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve

– 65/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

4. tárgy: Együttműködés a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia- és Neveléstudományi Karának Tanárképző Intézetével

– 66/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT 2 tartózkodással tudomásul vette a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia- és Neveléstudományi Karának Tanárképző Intézetével való együttműködéssel kapcsolatban előterjesztett intézkedéseket.

5. tárgy: Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsának 2012. évi közgyűlése

– 67/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az Unitáriusok és Univerzalisták (ICUU) 2012. évi közgyűlésének előkészületeiről szóló beszámolót. Az EKT ugyanakkor kimondta, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház hivatalos képviselőiként a közgyűlésen a szavazati jogot Bálint Benczédi Ferenc püspök és Kovács István közügyigazgató gyakorolja.

6. tárgy: A Zsinat 2011. évi rendes ülése

– 68/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Zsinat 2011. december 3-án Székelykeresztúron tartandó ülésének előkészületeiről szóló tájékoztatást.

Az EKT továbbá engedélyt adott arra, hogy a zsinati ülés keretében tartandó lelkézszenvelésen a következő lelkészjelölteket szenteljék unitárius lelkésszé: Kis János Csaba (Aranyosrákos), Újvárosi Katalin (Székelymuzsna), Bíró Attila (Kökös), Finta Emese Erzsébet (Kálnok), Kiss Sándor Loránd (Szőkefalva), Mikó Amália (Székelykeresztúr), Sipos László (Firtosvárálja), Szabó Adél Júlia (Sepsiszentgyörgy), Mikó Ferenc (Székelykeresztúr), Buzogány Csoma Csilla (Nagyvárad), Sipos Mónika Rebeka (Nagymedesér), Kiss Zsuzsánna (Harangláb), Rácz Mária (Koloszvár-Belváros), Vass Zsuzsánna (Székelyudvarhely 2.), Andorkó Attila (Kénos), Lőrinczi Botond (Városfalva).

7. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett oktatási és iskolai ügyekről

– 69/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jelentést.

8. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett valláserkölcsi nevelési ügyekről

– 70/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jelentést.

9. tárgy: A 2011. július 20-i lelkészképesítő vizsga jegyzőkönyve

– 71/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet. Aszerint a vizsgán Andorkó Attila, Kiss Zsuzsánna, Lőrinczi Botond László, Rácz Mária és Vass Zsuzsánna unitárius lelkészi oklevelet szerzett.

10. tárgy: A 2011. június 22-23-i mesteri vizsga eredményei

– 72/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az eredményeket. Aszerint Bodor Lídia Emese, Csécs Márton Lőrinc, Fülöp Júlia, Tótfalvi Tamás, majd Márkos Hunor Elemér unitárius teológiai magiszteri oklevelet szerzett.

11. tárgy: A 2011. június 23-24-i licencvizsga eredményei

– 73/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az eredményeket. Aszerint Mátéfi Tímea és Molnár Imola, majd Major László és Lőrinczi Levente sikeres licencvizsgát tett.

12. tárgy: A 2011. évi felvételi vizsga eredményei

– 74/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az eredményeket. Eszerint a PTI Unitárius Karának I. évfolyamára 2011 őszén Benedek Csongor, Szombatfalvi Csongor, Palkó Zalán, Bardócz-Tódor András és Pálfi Ferenc iratkozott be.

13. tárgy: Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről

– 75/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

14. tárgy: A Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség kérése 10 ár földterület bérbe adásáról

– 76/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség tájékoztatását 10 árnyi földterület bérbe adásáról 49 éves időtartamra.

15. tárgy: Varga István nyugalmazott vallásánár kérése házasságkötési szertartás végzésének jóváhagyására

– 77/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT 3 tartózkodó szavazattal úgy határozott, hogy Varga István nyugalmazott vallásánár kérését házasságkötési szertartás végzésére nem hagyja jóvá, mert a lelkészi tisztségből való lemondásakor megszűnt az erre való jogosultsága.

– 78/2011 (2011.09.30.) számú határozat: Az EKT 17 igen, 3 nem és 5 tartózkodó szavazattal elmarasztalja mindazokat a lelkészeket, akik szabálysértést követtek el azért, hogy saját egyházközségükben arra jogosulatlan személyeknek engedélyezték lelkészi szolgálatok elvégzését.

16. tárgy: Különfélék

Az EKT tagjai befejezésül eszmét cseréltek az Alsórákoson kialakult helyzetben nyújtható unitárius egyházi segítség lehetőségeiről, azonban a tárgyban nem született határozat.

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök

Csáka József
főgondnok

Farkas Emőd, Rüszt Tibor, Csete Árpád
jegyzőkönyv-hitelesítők

Találkozás történelmünkkel

Horváth Éva

A Bethlen Gábor Alap pályázatán elnyert összeg felhasználásával – a verespataki és a mezőségi út után – mindszentek havában, idén harmadik kirándulását szervezte a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség.

Október 15-én, szombaton 51-en indultunk Ópusztaszer felé. Először Csucsán álltunk meg, ahol az Ady- és Goga-emlékházak parkjában tettünk frissítő sétát. A következő állomásunk Nagyszalonta volt, ahol a lelkész jó ismerősei, ifj. Szász Dénes és Tódor Albert volt polgármester fogadtak. A régi sétatéren, egy szoborparkban hallgattuk meg a város történetét, Arany János és a település híres emberei bronzmásának „társaságában”. Zilahy Lajos, Sinka István, Földi János nevének említésekor ezentúl Nagyszalonta is felidéződik. Sokan itt hallottunk először Kulin György csillagászról, aki 21 kisbolygót fedezett fel, többnek magyar vonatkozású nevet adva. Az egyik így kapta például a Salonta nevet.

A múzeum igazgatója a Csonkatornyon vezetett végig, a városról, Arany Jánosról és koráról teljes átéléssel előadott ismertetőjét hallgatva mindenki számára világossá vált, hogy a téma alapos ismerője. Amíg megszemléltük a Toldi költőjének életútját, a személyes tárgyait bemutató kiállítást, olyan irodalomórán vettünk részt, amelynek ha nem is minden adatára, de a hangulatára sokáig emlékezni fogunk.

Ebéd után, elbúcsúzva a vendéglátóktól, Hódmezővásárhely felé vetjük utunkat. Itt is kedves ismerősök fogadtak: Kiss Mihály lelkész és felesége, Tünde, akiket itthon is sokan ismernek, hiszen 1986-ig Csokfalván szolgáltak.

Jól benépesedett érkezésünkkel a hódmezővásárhelyi templom, a tiszteletes asszony meg is jegyezte, bár csak mindig így tele lenne, és ilyen szépen szólna az ének. Kicsi az ottani gyülekezet, habár a kezdeti 7 egyháztáshoz képest már másfél százra emelkedett a számuk. Vannak, akik bejárnak a környező településekről,

és más felekezetűek is látogatják az istentiszteleteket.

Huszonhat éve él kint a lelkész és családja, ez idő alatt sok nehézséget kellett legyűrniük. Nemcsak polgári állást kellett vállalnia, hanem ismét fel kellett építeni az egyházközség életét, felújítani a templomot. Mindez megvalósult, mert hittek benne, és támogatókra is találtak.

A városnézés után a háziak és barátaiak alföldi pörkölttel, finom házi kenyérrel, borral kínáltak, Isten áldja meg őket érte! Az is kiderült, hogy Péter, a szakács nemcsak főzni, hanem zenélni is tud. A társaság jót nótázott, és már csak azért nem perdültünk táncra, mert az idő sürgetett, indulni kellett a szállásunkra.

Vasárnap népes csoportunk az ópusztaszeri tájvédelmi és történeti

aszfiguráival élénk tárult Mátyás király kora, valamint számos uralkodó portréja. Egy másik tárlaton a kisváros, illetve a különös hangulatú promenádon követhető minden, ami a nagyváros életéhez tartozik, a patikától a kalaposig, az úriszabóig. Fegyverek, pénzermék, lovas és más szerzők, díszes csatok, egyéb feltárt tárgyak, amelyek alapján az életmódra, viseletre következtethetünk, tárultak élénk. Sírokból előkerült koponyák alapján készített gipszfigurák néztek szembe velünk: ilyenek voltunk – nemes vonásúak, bátor tekintetűek.

Egyik fénypontja ennek a látogatásnak a honfoglalás kori harcmodor bemutatása volt. Ezt megelőzően a közönséget is bevonták egy kis játékba, egy „kész” és egy leendő papunk is kiállta a bátorság próbáját. Aztán a nomád park fiatal „harcosai” következtek. Gyorsaságuk, ügyességük – ahogyan az íjjal bántak, lőttek, ahogyan a lovat megülték, vívtak és ját-

park felfedezésére indult. Rendkívül gazdag a kiállított anyag, alapos feltekintése több napba telik, mi be kellett érjünk néhány órával. Mégis a legtöbben úgy érezzük, a lényeges dolgokat láttuk, és szívünkbe zárva magunkkal hoztuk.

A Feszty-körkép megtekintésekor visszautaztunk az időben, pusztaszemléből részeseivé váltunk a honfoglalás kori eseményeknek.

Különböző kiállításokon történelmünk más időszakába is betekintést nyertünk: a panoptikum élethű vi-

szottak – minden nézőt elkápráztatt. És ezek a fiatalok csak a töredékét mutatták meg annak, amit ősünk tudtak!

Az egész parkban a nemzet történelme köszön ránk: átfogó bemutató ősünk életmódjáról, viseletéről, szokásairól, nagy tudásáról. Úgy érzem, ezt minden magyarnak látnia kell!

Köszönjük a szervezőknek, a lelkészeknek és a tiszteletes asszonynak a fáradozást, hogy ennek eredményeképpen ilyen nagyszerű élményekben lehetett részünk.

Templom 997 méter tengerszint feletti magasságban

Nagy László

2011. október 9-én hálaadó istentiszteletre gyűltek össze Fenyőkút és Pálpataka unitárius hívei. A Hargita csúcsai már fehérek voltak, hűvös, hideg szél fújt, de ez nem lehetett akadály az Istent kereső és hálaadó unitáriusok számára.

Hatvan évvel ezelőtt, 1951 őszén, Gyulai Árpád korondi lelkész és Máthé Ödön segédlelkész örömmel adta hírül a gyülekezetnek, hogy az állami hatóságok engedélyezték a templomépítést. Szükség volt a templomra, mert addig Korondra jártak istentiszteletre. Huszonöt unitárius család, 270 lélek, nagyot álmodott és hét hét alatt, önerőből, felépítette azt a templomot, amit ez évben szintén önerőből megújítottak. A telket id. Tófalvi B. János adományozta, és az építéshez 1952. május 1-jén fogtak hozzá. A templom felszentelésére dr. Simén Dániel főjegyző és Gellérd Imre lelkész szolgálataival került sor 1952. augusztus 6-án. Azóta a templomot többször javították. A Los Alamosi testvérgyülekezet segítségével 1999-ben bevezették a villanyt, villámhárítót szereltek a toronyra, amelyben a korondi egyházközség által adományozott harang lakik, és megvásárolták a szomszéd telken levő lakást, amelyben vendégszobát alakítottak ki táborozók, pihenni vágyók számára.

A gyülekezet nem volt hálátlan azok iránt, akik segítettek. 2006-ban emlékkopjafát állítottak Noriss Nockols atomfizikus, Teller Ede tanítványa emlékére, aki a gyülekezet jótévedője volt.

A társadalmi változásokat Fenyőkúton és Pálpatakán is megéreztek. Bármennyire is lenyűgöző a táj a Hargita közelségében, és a kollektivizálás szele sem érte el ezt a vidéket, a Nyugat csábító, és állítólag az élet is könnyebb városban. Így a lélekszám 1985-ben 128-ra, 2010-ben 74-

re csökkent. De, akik ott vannak, és vállalják a mindennapok nehézségeit, hűséggel szolgálják népüket és az Istent.

A hálaadó istentiszteleten jelen sorok szerzője végezte a szószéki szolgálatot, Farkas László lelkész az egyházközség történetét ismertette. Őt fenyőkúti unitárius iskolás gyermek Farkas Margit énekezője által betanított énekeket és verseket adott elő.

A lelkészi beszámolóból kitűnt, hogy nemcsak alapítványoktól, amerikaiaktól várt segítséget a közösség, hanem a kicsi gyülekezet tagjai hathatósan kivették részüket közmunkával, anyagi és természetbeni adománnyal a közösség és istentiszteleti hely fenntartásának terheiből. Az egyházközség Aranykönyve név szerint megőrökít minden adományozót, támogatót, jótévedőt.

Maholnap nemcsak a Hargita csúcsait, hanem Fenyőkútat és Pálpatakát is hó borítja. A gyermekek már készítik a síléceket és a szánkókat, amelyekkel könnyebben eljutnak az iskolába, vagy bárhova a faluba. A fenyőfákkal körülvett templom felújítva békésen áll 997 m tengerszint feletti magasságban, dacolva sorssal és idővel, mert tudja, hogy nem aludt el a Gondviselés a Hargitán és Erdélyben, s ha egy zsindegy leesik a tetőről, ha egy deszka meglazul a templomon, mindig lesz, aki azt helyére teszi.

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Szent Isten! Avagy hogyan szólítják az unitárius nők fiait

Az országos nőszövetségi konferencián szünetben négy unitárius nő beszélget arról, hogy mire vitték gyermekeik. Az egyik nő azt mondja:

– Az én fiam pap egy falusi egyházközségben. A hívek tiszteletes úrnak szólítják.

A másik nő ezt mondja:

– Az én fiam szintén pap, és nemrég választották meg esperesnek. A hívek nagytiszteletű esperes úrnak szólítják.

A harmadik nő is elbűszkélkedik:

– Nem azért mondom, hogy dicsekedjek, de az én fiamat nemrég választották meg püspöknek. Ha megjelenik valahol, az emberek főtisztelendő püspök úrnak szólítják.

A negyedik nő csendben ül és teáját kortyolja. A többiek kérdezik tőle: az ő fiával mi a helyzet?

– Hát az én fiam 190 cm magas, 100 kilós izompcsirta, sztriptíztáncos. Amikor éjszaka pódiumra lép, a jelen levő nők csak ennyit mondanak: Szent Isten!

Pálffy Tamás Szabolcs

Tizenöt éves az Unitárcoop Alapítvány

Gergely Orsolya

Október 1-je jelentős nap az Unitárcoop Alapítvány életében, mivel ezen a napon – a szépkorúak felköszönése mellett – megünnepeltük az alapítvány fennállásának 15. évfordulóját.

Másfél évtizede dolgozunk együtt a rászoruló, hátrányos helyzetű emberek megsegítéséért.

Ez alkalommal az Alapítvány jelenlegi elnöke, Kecskés Csaba esperes köszöntötte a meghívottakat, munkatársakat, valamint az ünnepelt idős személyeket. Köszöntő beszédében ismertette az alapítvány célját, ami nem más, mint segítségnyújtás a nehéz helyzetben élő személyeknek, különösképpen az idős embereknek. Mindennapi tevékenysége során az Alapítvány azt a jézusi gondolatot igyekezett szem előtt tartani, melyet Máté evangélistánál így olvashatunk: „Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam és eljöttetek hozzám.” (Mt 25,35–36) Lehetőségei szerint ott volt a rászorulókkal mellett a nehézségekben, az éhségben.

A következőkben, a teljesség igénye nélkül, bemutatjuk az Unitárcoop Alapítvány fontosabb eredményeit. Az alapítványt a marosvásárhelyi unitárius egyházközség és három adakozó lelkületű személy, Bakó László, Román Elemér és Szabó László indította útjára 1996-ban, abból a meggyőződésből indítatva, hogy egy egyházi alapon szerveződő civil kezdeményezés hatékonyan bekapcsolódhat erősen fogyatkozó és öregedő felekezeti közösségeink támogatásába. Eredetileg a maros-küküllői unitárius egyházkör, majd később a marosi egyházkör egészében, jelenleg pedig a marosvásárhelyi két unitárius egyházközség szintjén fejti ki szociális és kulturális jellegű tevékenységét.

A kezdeti években az alapítvány több szociális területet látott el: keresztelői betétkönyvet adományozott, segítséget nyújtott rászoruló diákoknak, sokgyermekes családoknak, ifjúsági rendezvényeket támogatott, továbbá templomok és műemlékek felújításában is segített. Megalakulása óta egyik fő területe az idős személyek megsegítése.

Ez a tevékenység 2000-ben teljesedett ki, amikor létrejött az Unitárius Gondozó Szolgálat. Ez a segítő szolgáltatás, saját szervezési és működési szabályzata alapján, önálló részlegként fejti ki tevékenységét az alapítvány keretében. Alapvető tevékenysége: lakhelyen való segítségnyújtás az egyedül élő, rászoruló idős személyeknek. 2006–2007-ben egy hollandiai támogatás jelentősen hozzásegítette az alapítvány tevékenységének kibővítését, valamint székhelyének felújítását.

Az elmúlt öt évben az alábbi fontosabb, illetve rendszeres tevékenységeket fejtettük ki:

A kezdetben önkéntesekkel megszervezett otthoni idős gondozást jelenleg négy alkalmazottal végezzük, akik egyénre szabottan segítenek rendszeresen 70 idős személynek. Ezen a területen 2011-től együttműködünk a Gondviselés Segélyszervezettel. A városi önkormányzat támogatásával 35 kisnyugdíjas személyt havonta élelmiszer- és tisztítószer-csomagokban részesítünk. Egészségügyi segédeszközöket kölcsönzünk, mely szolgáltatásunkat 136 alkalommal vették igénybe a rászorulók. Ruha- és bútoradományokat juttatunk rászoruló családoknak.

Évente megszervezzük a farsangi bált, melynek bevételét a két helybeli unitárius egyházközség között egyenlően szétosztjuk. Kilenc éve beindított klubtevékenységünk foglalkozásai:

- kézimunkakör (hagyományőrzés): két éve a Néprajzi Múzeum partnerei vagyunk eredeti kézimunkák készítésében és népszerűsítésében (szövünk, varrunk, gyöngyöt fűzünk, népviseletet készítünk, kötünk);
- klubtevékenység nőknek és férfiaknak, valamint családok szervezése, amivel a székházat és környékét tartjuk rendben, ezért külön köszönet illeti a résztvevő személyeket;
- kulturális műsorokon való csoportos részvétel: múzeumok látogatása, kiállítások, színházi előadások megtekintése;
- csoportos kirándulások szervezése (Lókod, Szejkefürdő, Nagyvárad, Torda, Mészkö, Tordai-hasadék, Csík-szereda, Székelykeresztúr, Fehéregyháza, Marosvécs, Farkaslaka stb.);

- irodalmi összeállításokkal emlékezünk nagyjainkra, pl. Wass Albertre, Ady Endrere, Vörösmarty Mihályra és Balázs Ferencre. Ezeket az összeállításokat az idős csoport tagjai több helyszínen adták elő.

Hálásak vagyunk a gondviselő Istennek, hogy eddigi tevékenységünket megáldotta, erőt adott emberszolgáló munkánk végzéséhez, a rászorulókat támogatásához, ugyanakkor köszönetet mondunk mindazoknak a személyeknek és szervezeteknek, akik, illetve amelyek együttműködtek velünk, vagy valamilyen formában támogatták és megbecsülték munkánkat.

Októberi VásárNap

Rácz Norbert

Október 15-én, szombaton, a János Zsigmond Unitárius Kollégium, az Unitárius Óvoda, valamint a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközség – az országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet munkatársainak segítségével, valamint a Gondviselés Segélyszervezet támogatásával – immár harmadik alkalommal szervezte meg az *Októberi VásárNap* nevet viselő rendezvényt. Igen, igen, tudjuk, hogy három alkalom egy vásár életében nem nagy dolog, hiszen vannak olyan események, amelyeket évszázadok óta megszerveznek, de akkor is, úgy gondoljuk, a mi rendezvényünk mesebeli, ahol három nap egy esztendő, vagy a mi esetünkben egy igen hosszú idő. Szó, ami szó, az idén újra zsúfolásig megtelt a kollégium tornaterme vásárosokkal. Volt ott olyan, aki áruját kínálta, de igen sok vásárló is akadt a portékához, és mint minden vásár esetében, szabad volt az alkudozás, a kupeckedés, a reklám.

Az ötlet három évvel ezelőtt fogalmazódott meg, amikor néhányan úgy döntöttünk, hogy annyi ügyes, tehetséges gyermek tanul a kolozsvári kollégiumban, az unitárius óviban, és jár a vásárnapi iskolába, hogy bizonyára kitelne egy vásárra való népség belőlük. Ám mi nem vagyunk

azok a csúnya kizáró típusú emberek, hiszen unitáriusok vagyunk, éppen ezért úgy gondoltuk, hogy akkora ez a Kolozsvár, hogy biztosan akad még a városban olyan óvoda és kisiskola, aki szívesen készít különböző tárgyakat, és a játék kedvéért „eladja” a társainak. Így született az első Októberi VásárNap, és meg kell vallani,

hogy indulásból sikertörténetté vált, mert kiderült, hogy a vásáros hangulat varázsa alól senki nem tudja kivonni magát.

Az első VásárNap után a kérdés már nem az volt, hogy újra megszervezzük-e ezt a rendezvényt, hanem az, hogy vajon hogyan tudnánk kiszélesíteni a tornaterem falait, annak érdekében, hogy minél többen elférjünk benne, mert az az igazság, hogy vásárlóból és eladóból nem volt hiány sem az elmúlt években, sem az idén.

Egy igazi vásárnak a pusztán üzleti oldalán kívül rendelkeznie kell némi attrakcióval, esetleg egy kis szenzációval annak érdekében, hogy az ember felejtse és feloldja a vásárlás és eladás okozta stresszt, ami okvetlenül felmerül, amikor az ember a saját készítésű mézespogácsát, fülbevalót, karkötőt, gyurmabábut, töklámpást vagy sütit kíván eladni. Nos: a szervezők az idén is gondoskodtak erről a problémáról, és különböző kézműves-tevékenységekkel, meg rengeteg játékkal várták a kicsiket, ám miért ne kockáztatnánk meg, a nagyokat is. Volt ugyanis bőrizés, bogozás, mézespogácsa-festés, gyöngyfűzés, hajfonás, bábkészítés, és volt babarádió, ami egy sütiért mindenkinek reklámozta a portékáját, és voltak bohócok, akik bár egy kicsit nagyobbak és „egyetemistábbak”, meg „egyletesebbek” voltak, mint az átlagos *vásárnapos*, mégis tökéletesen beleillettek ebbe a sokszínű, mozgalmas, vidám világba.

Végül pedig, amikor a lárma, a játék és a vásár túl sok volt már, Szabó Kinga és Miklós Gyuri néhány igen odaillő dallal és játékkal rendet teremtettek a vásárban, és segítettek abban, hogy mindnyájan elkönyveljük: az idei Októberi VásárNap is sikernek számít, csak azt kell megoldani, ismétlem, hogy a tornaterem falait egy pár órára toljuk arrább annak érdekében, hogy minél többen vehessünk részt ebben a kavalkádban. Ám ha ez mégsem sikerülne, akkor sem adjuk fel, és jövőre újra jelentkezzünk VásárNappal Kolozsváron.

Színes csodák

Buzogány-Csoma István

A nagyváradi unitárius egyházközség Simó Benjámin galériája, névadó ünnepségét követően is, hűen őrzi hagyományait, számtalan kiállításnak adva helyet, teret engedve a kibontakozó művészek lelki-szellemi szárnybontogatásainak, vagy szenvedélyes múltkutatók gyűjteményei bemutatásának. A tárlatok sokszínűsége, a bődíszműves munkáktól kezdve a festményeken, kalligráfiai munkákon keresztül egy-egy régiséggyűjtemény gyöngyszemeinek a bemutatásáig, minden alkalommal megörvendeztette a kedves látogatókat, érdeklődőket.

Magányos vándor, virágok, tájak, otthonok... így sorakoznak most is a festmények, színes-csodák egy ifjú művész ecsetvonásai nyomán. 2011 októberében Farkas-Páll Szabolcs, 12 esztendő fiatal művész „Álló szépség” címet viselő első festészeti kiállítását tekinthetik (hették) meg a látogatók.

A képek, melyek üzeneteik tekintetében félreérthetetlenek, a gyermeki tiszta lélek tükrét állítják a szemlélő elé. Szabolcs elárulta nekünk, hogy először csak kedvtelésből fogott hozzá a festéshez, aztán mindinkább megkedvelte a színek játékát, teremtő erejét, és egyre fokozottabban figyelt arra a csodára, amely mindannyiszor megtörténik, valahányszor találkozik festék és vászon. Talán nem véletlen, hogy ez a fiatalember ráérezett arra,

hogy üzeneteink kifejezésének vannak értékteremtő módjai is, hiszen a korondi mázas-festett edények, kerámiák készítésének és díszítésének művészetében, festészetben jeles Páll család felmenőjeként magában hordozza a művészetek iránti fogékonyságot.

Legyen Isten áldása Szabolcs munkáján, életén, festészet iránti érdeklődésén és szeretetén.

nők világa

Homo proponit, Deus disponit

Benedek Enikő

Mind Segesváron (október 9.), mind Fehéregyházán (október 16.) megpróbáltuk az idén is, immáron nyolcadik alkalommal, méltó módon megünnepelni az idős embereket. Azért írom, hogy megpróbáltuk, mert vannak pillanatok, élethelyzetek, amikor tényleg rá kell döbbernünk, hogy mennyire igaz a mondás: Ember tervez, Isten végez.

Segesváron már a kezünkben volt a 30 darab meghívó, amit a körzetfelelősöknek készültünk átadni, amikor jött a hír: két idős egyháztagnak vesztettünk el, akikkel együtt kellett volna ünnepelnünk.

Nőszövetségünk tagjai örökös helyállásukat bizonyították, amikor a templomban lezajlott ünnepi műsor után ismét szeretetvendégségre

hívták az idős embereket a tanácssterembe, ahol meleg teával, kaláccsal kínálták őket. Sándor Irén és Szőke Piroska nőszövetségi tagok önzetlen adományaként egy finom csokoládés torta is került az asztalra. Az asszonyok, mint mindig, most is virágokat hoztak a templom és a tanácssterem díszítésére.

A körzetfelelősök lelkes hozzáállása ezen a vasárnapon is tiszteletre méltó volt, hisz miután elhordozták a meghívókat, azoknál az idős embereknel, akik nem jöttek el, vagy nem jöhettek el, újfent tiszteletüket tették egy-egy szál szegfűvel és csokoládéval. Sajnálatos módon ebben az évben is – Nagy Feri bácsi szóhasználásával élve –, az idős emberek elég szép számban „lógtak” a rendezvény-

ről, hisz csupa 20%-a jött el a meghívottaknak, pedig tudjuk, hogy többen is eljöhettek volna, akik nem betegek. Mentségükre legyen, hogy ez inkább a hozzátartozók hanyagsága.

Fehéregyházán nagy örömkre ez az arány már egészen magas volt, hisz idős egyházközségi tagjainknak 66%-a volt jelen az ünnepségen, akiket a hozzátartozók kísértek el. A betegek és mozgásképtelenek nem lehettek jelen csupán. Itt is szavalatok voltak tervezve, de sajnos a szaváló gyermekek rokonságában temetés volt aznap délután. Ezen temetésre kellett sietnünk nekünk is mint szolgálatvégzőknek, ezért sajnálatos módon nem vehettünk részt a szeretetvendégségen. De Oroszhegyi Irén gondnokné és Juhász János pénztárnok buzgólkodtak, hogy minden rendben és szeretetben menjen végbe ezen a vasárnap délután is.

Ha nem is terveink szerint, de mégiscsak sikerült idén is ünnepelni.

Életképek a tordai unitárius
nőszövetség tevékenységéből

Ünnepeltünk!

Szabó Margit

Csütörtök van, október 13., újra együtt lehetünk, mert mi, a tordai nőszövetség tagjai nagyon szeretünk összegyűlni, együtt lenni, beszélgetni, énekelni és különböző egyházi tevékenységeken részt venni.

Ma különleges nap van, mert nőegyletünk tizenegy tagjának ünnepeljük a születésnapját. Örülünk egymásnak, egymás örömeinek, jó egészséget, boldogságot, megbecsülést kívánunk az ünnepelteknek családjukban és közösségükben egyaránt.

A tiszteletes asszony köszöntőjét a tiszteletes úr szívből-lélekből fakadó gondolatai követik, majd lelkészünk szokása szerint néhány alkalomhoz illő verset olvas fel. Petőfi Sándor *Itt van az ősz, itt van újra* című verse könnyeket csalt sokunk szemébe.

Ünnepi érzésekkel ültük körül a szépen megterített asztalt, amelyre a gondos asszonykezek ízlésesen elhelyezték a sok finomságot, a „szó szőlőt”, a dobos tésztát stb. Mielőtt azonban megkóstoltuk volna a sok finomságot, az ünnepeltek számára elénekeltük az *Áldjon meg téged, áldjon az Úr* című dalt, és átadtuk a virágokat is. Az ünnepeltek közül sokan könnyekig meghatódtak. Mindannyiunk arcáról azt lehetett leolvasni, hogy de jó is együtt lenni, ide tartozni ehhez a kis közösséghez, ahol szeretnek, tisztelnek, elfogadnak, megbecsülnek.

A másfél-két óra gyorsan elröpült, sokan még szívesen maradtak volna. A szokásos kedves búcsúszavak, búcsúölelések után lélekben feltöltődve, meggzadagodva, jó hangulatban indultunk haza otthonunkba. Egymás szemének csillogása arról győzött meg, hogy érdemes a nőszövetségi találkozókra részt venni.

Olvasóink figyelmébe!

A Nők Világa 2012-ben is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron, ősszel, valamint karácsonyra.

Előfizetés egy évre a négy lapszámra (postaköltséggel együtt): 15 lej. Szabadárusításban egy példány ára (postaköltség nélkül): 2,5 lej. Előfizetni a köri nőszövetségi elnökök vagy az egyházközségek közvetítésével lehet, illetve személyes úton Asztalos Klára UNOSZ-előknél is.

Előfizetési határidő:

2012. január 31.

Villámposta:

klariasz@yahoo.com

Telefon: 0740-685087

Ha szeretné a Nők Világát idejében megkapni, kérjük, fizessen elő!

Idősek Vasárnapja Dicsőszentmártonban

Nagy Rozália

Október első vasárnapján, hagyományszerűen, egyházközségünk idős, 75. életévét betöltött tagjait köszöntöttük. Ünnepi istentiszteletre szólta a meghívó, melyen szép számban vettek részt a meghívottak és a gyülekezeti tagjai egyaránt.

A Példabeszédek 16,31 alapján szólta Nagy Endre tiszteletes úr az idős egyháztagjainkhoz: „Igen szép ékes korona a vénség, az igazságnak utában találhatik.”

Beszédében kiemelte, hogy időseink, öregeink ünneplésével, tiszteletével hitet teszünk a régi kultúrák és a Biblia tanúsága mellett. Az ókori kultúrák dicsőségnek, Isten áldásának, bölcsességnek tekintették az öregséget.

Az istentisztelet keretében az ünnepi műsor során gyermekek, felnőttek verssel, énekkel és virággal köszöntötték a megjelent szépkorúakat. Mindnyájan meghatódva hallgattuk az időseinket köszöntő verseket, melyek közül az egyiknek záró sorai így szóltak:

„Múlik az idő, őszre jár, de fénylik még a napsugár,
aranyat szór és meleget, örüljenek az öregek.
Az őszi is szép lehet, kívánunk hosszú életet.
Maradjatok még itt velünk, jövőre újra eljövünk.”

Ünnepelésünk az egyházközség tanácstermében szeretetvendégséggel ért véget, melyet a nőszövetség szervezett. Házi sütemény, kalács, gyümölcs, tea kávé került a terített asztalra. Meleg és szeretetteljes hangulat töltötte be a szeretetotthonunkat, melyet körülölelt a gyönyörű őszi napsütés. Időseink ez alkalommal is ajándékcsomagot vehettek át, melynek tartalma édesség és tartós élelmiszer volt.

Gazdag ősz

Máthé Gyöngyi

Az idei ősz gazdag és változatos programot hozott a lelkész nélkül maradt gyergyószentmiklósi gyülekezet életébe. Solymosi Alpár csíkszeredai lelkész irányításával és a nőszövetség tagjainak közreműködésével megpezdült a gyülekezeti élet.

Szeptember 14-én hét asszony kitakarította a megüresedett lelkészi lakást, szeptember 18-án jó hangulatú szeretetvendégséget tartottunk. Az ilyen alkalmak segítik a gyülekezet tagjainak közelebb kerülését lelkészükhöz és egymáshoz, így válik a szeretet elvont fogalomból mindennapi életünk részévé. Az őszi hálaadás napján emlékezetes, szép úrvacsoraosztás volt, amikor a gyülekezet tagjai megtisztult, kitárt lélekkel állottak meg a jószágos, mindenható Úristen előtt.

Október 9-én megünnepeltük az idősek napját, és ugyanakkor megemlékeztünk nemzetünk nagyjairól, a

hőslelkű, Istenhez és a hazához hű 13 aradi vértanúról, a lélek általi újjászületés nagyszerű példáiról. A felemelő, szép prédikáció után gyermeki szavak közvettették az ünnepeltek felé a gyülekezet tagjainak szeretetét. Megható módon hangzott fel a vers Szász Kata, Szász Lehel és Kulcsár-Szabó Hanga előadásában, majd Balázs Helga gyönyörű éneklése jelentett ajándékot nemcsak az ünnepeltek, hanem az egész ünneplő gyülekezet számára.

A gyermekek után Szabó Ilonka és gondnokunk felesége, Sándor Mária mondtak verset, majd nemzeti dalok hangzottak el a tiszteletes úr és Ferencz Kinga előadásában, aztán az idősek mondták el röviden jó tanácsaikat, és megköszönték a szép ünnepséget. Nagyon jóleső érzés volt másnap hallgatni az ünnepélyen résztvevő nem unitárius ismerőseink, barátaink elismerését, dicséretét. Mindezekért hálásak lehetünk Jóistenünknek, aki mindig a szűkölködők mellé áll, és biztosítja számukra a megerősítő, nehéz hétköznapiak után a lelki újjászületést, a megújulást a hitben, a reményben és a mindent betöltő szeretetben.

Öregek hónapja

Blénessy Jolán

A polgármesteri hivatal, a belvárosi egyházközség, László János üzetem, valamint a jólelkű adakozók támogatásával a székelyudvarhelyi belvárosi unitárius egyházközségben egész október hónapot az időseknek szenteltük.

A nőszövetség tagjaival közösen úgy állítottuk össze a programot, hogy minden hétre jusson valami-

lyen élménydús tevékenység, testi-lelki egészségünk megőrzése érdekében. Lelki egészségünk megőrzését szolgálta az ünnepi szószéki beszéd, amelyet Kedei Mózes esperes tartott első héten, az ünnepi köszöntő alkalomával. A sátoraljaújhelyi kórus előadása még ünnepélyesebbé tette ezt az alkalmat. A nőszövetség tagjai vírággal, kaláccsal köszöntötték az időseket, és élelmiszercsomaggal ajándékozták meg a hűség templomba járó idős személyeket. A betegekre is gondoltunk, nekik személyesen vittük el az ajándékcsomagokat.

A következő héten az egészséges táplálkozásról hallgattak előadást, és új ízeket, zöldség- és gyümölcskészítményeket kóstolhattak az érdeklődők.

A harmadik héten a szüreti hangulatot idézte a szőlővel és gyümölcs-csel gazdagon megterített asztal. „Én vagyok a szőlőtő, s Atyám a szőlőműves” – ezt a bibliai idézetet hallgattuk és értelmeztük a tagsággal közösen.

A negyedik héten a testi egészségünk megőrzését tartottuk fontosnak. Ezen a héten vérnyomásmérés és vércukorszint-ellenőrzés történt egészségügyi szakemberek bevonásával.

Öregeinket köszöntöttük

Adorjáni Gyöngyvér

„Vénségemig és megöszülésemig se hagyj el engem, oh Isten, hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek, és minden következőnek a te nagy tetteidet.” (Zsolt 71,18)

Október első vasárnapján világszerte köszöntik az idős embereket. A sepsiszentkirályi egyházközség már negyedik alkalommal szervezte meg az ún. *öregek vasárnapját*.

Amikor a neves vasárnapra támogatókat kerestem, az egyik vezető ember kedvesen arra kért, hogy egy kicsit bővebben beszéljek az eseményről.

– Tudom, ha csak ennyit mondom: öregek vasárnapja, talán nem mond sokat – közöltem. Hát elkezdtem mesélni: a névre szóló meghívókat már elküldtük és nemcsak a szentkirályi öregeknek, hanem az elszármazottaknak is, akik valamikor itt laktak Szentkirályban. Természetesen, bár az unitárius egyházközség keretében működő nőszövetség szervezi, meghívunk mindenkit, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az öregek mellett ott lesznek a kísérő hozzátartozók és a gyülekezet többi tagja. Az ökumenikus istentiszteletet gyermekek és ifjak másora követi. Így lehetőség van a korosztályok találkozására: öregek, ifjak, gyerekek együtt lesznek.

A segítőkész ember figyelmesen hallgatott, és láttam az arcán, hogy érdeklődést tanúsít az általunk szervezett vasárnap iránt. Jó dolog tudni, hogy vannak emberek, akik fontosak számunkra. ➔

➔ – Az öregeket sosem engedjük el üres kézzel – folytatam mesémet. Mindig kapnak egy emléklapot, egy szál virágot és egy kis édességet.

– Nem az számít, hogy mekkora a csomag, hanem a figyelmesség – mondta, és közben töltötte a támogatási lapot. A rendezvény szeretetvendégséggel zárul, amelyben persze mindenki részesül, aki ott van, függetlenül attól, hogy ünnepelt-e vagy sem: gyerekek, ifjak és három felekezet hívei. A szorgos asszonyok a szeretetvendégség alkalmával az asztalra varázsolták az általuk készített szendvicset, kalácsot, kávét, üdítőt, és a sok finom tésztát. Ilyenkor, az öregek szája is megnyílik, mesélnek és emlékeznek a régi időkre, vagy éppen dalt énekelnek.

– Biztosan szép ez a vasárnap – mondta, s miközben befejezte a lap töltését, a szeme könnybe lábadt. – Szívesen támogatom ezt a nemes rendezvényt.

Hálásan kell megköszönnöm a sok embernek, akik fontosnak tartották a mi ünnepségünket. „Nem dráma az öregség, ne félj!” – így biztattuk kicsiny falunk öregeit Márai Sándor szavaival, és közben a szép csoportkép is elkészült.

Természetesen, az első vasárnapal nem zárult le ünnepélyünk. Október 9-én Botfalu-gyártelepen ünnepeltünk, köszöntöttük idős híveinket. Mindig szeretettel ké-

szülünk itt is az ünnepélyre. Ott vannak a dalos asszonyaink, akik a gyerekek mellett énekel színezik a verses összeállítást. Bedő Rózsika, Tankó Hilda és – Istennek hála – József Lenke Vargyasról, újra ott volt közöttünk, hogy a szokásos „köz munkáját” elvégezze: közösen daloljon a három asszony. Botfaluban végig esett az eső, igazi, hideg, őszi idő volt, de az emberek lelke tele volt hálával, szeretettel éppen úgy, mint itthon, Szentkirályban. A három felekezet hívei itt is együtt imádkozhattak, mondhattuk magyarul, hangosan, közösen a Miatyánkot. Mindkét gyülekezet hívei hálásan gondolnak arra a vasárnapra, amikor öregeinket köszöntöttük.

A nagybetűs Ünnepe

Váncsa Csilla

Az országos nőszövetségi konferencia minden évben ünnep asszonyaink számára. Ebben az évben is, mint már szokássá vált, a kisbusz ismét készen állt 17 asszonytestvér számára, akik hat egyházközség küldöttjeiként vágtak neki a Nagyszébenbe vezető útnak. Igen, az UNOSZ konferencia közgyűlésének megszervezését a szórványban élő unitárius asszonyok vállalták föl, akik nem kis fába vágták fejszéküket, de becsületükre válják, hogy derekasan teljesítették feladatukat.

Ebben a régi városban 64 unitárius él, és ez a maroknyi ember megmutatta a tömbben élő unitáriusoknak, hogy az akarhatnak, a szeretetnek, a toleranciának, az egymásra való utaltságnak és a közös munkának milyen csodálatos gyümölcse tud teremni.

Az ősi református templom falai közt élnek hitéletet ezek a lelkes hitestvéreink és megtanulták a tolerancia könyvének minden lapját úgy alkalmazni, hogy megmaradjanak magyarnak, unitáriusoknak ott a vége-

ken, ahol utolsó csepp erejükkel is védeniük kell vallásukat, nyelvüket, hagyományait.

A konferencia programja a megszokott napirend szerint zajlott, és felemelő érzés volt az 1996-ban Székelykeresztúrról elindult vándorabrosz – amely immár 97 háromszöget tartalmaz – elhelyezése a 225 éves református templom szószerképén. A zsúfoltságig telt templomban 320 résztvevő hallgatta az ünnepi istentiszteletet, amelyen Ferenczi Enikő kolozsvári kórházlelkész végezte a szószéki szolgálatot. Hite szerint csak az anyai szív képes olyan erővel szeretni, szeretetet adni, megbocsátani, túrni, szenvedni, amit semmi más nem múlhat fölül. Az anyai szív mindent megérez: fájdalmat, örömet, bánatot, és ez a női érzés többet ad asszonyainknak, ezekkel vagyunk mások, mint férfitestvéreink.

Az anyai szeretet tanítja meg gyermekeinket a szeretetre, arra, hogy tudni kell százszor adni, és talán csak egyszer kapni. A szeretet az, ami mindent átalakít: a szerelmet, a

gyűlöletet, a bánatot, általa tudunk minden nap örülni, és a bajban is megérezni az isteni szeretetet, mely lelkünkben megtartja a rendet, a csendet, a megnyugvást. A szeretetnek hihetetlen ereje van, jobba tesz mindenkit, és úgy érezzük, hogyha szeretetben tudunk élni, akkor Isten körülölel bennünket.

A helyi református „Hozsánna” énekkar örvendeztetett meg szép műsorával, majd tanulságos előadások következtek. Betekintést nyertünk a Zsil-völgyi, partiumi és észak-erdélyi szórványban élő unitáriusok, magyarok életébe.

A konferencia tanulságot mutatott, felkiáltást, figyelmeztetést intézett mindannyiunkhoz, hogy tovább kell dolgoznunk, s lehet, hogy még keményebben! Azért, hogy megmaradjon nemzetünk, hitünk, vallásunk, mert nap mint nap fogyunk, üresednek templomaink, elvesznek drága kincseink, ha nem leszünk képesek az őseinktől örökölt, féltett drágaköveinket átadni a következő nemzedék számára.

A csodálatos nap elnyugtával, otthonainkba hazatérve – úgy gondolom – egy tanulságos, szép nap élményeit hordozta telt szívvel térhettünk nyugovóra.

Vargyasi ifjak a szórványban

Pájer György Szabolcs

Minden magyar felelős minden magyarért – ez lehetne a mottója annak a rendezvénysorozatnak, amelyen a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (VADFIE) az idén első alkalommal vett részt. Célunk az volt, hogy mi, a tömbben élők, közelebb kerüljünk a szórványban élő magyarokhoz, és a magunk szerény eszközeivel szellemi, kulturális ajándékokkal lepjük meg őket. Utunkat Kovászna Megye Tanácsa biztosította, anyagi segítségük nélkül nem juthattunk volna el Magyarpéterfalvára (Fehér megye).

A II. Prücsöktánc játéknapot az Erdélyi Magyar Ifjak Szórványért Szakcsoportja szervezte a Rákóczi Alapítvány, a Magyar Nyelvért Alapítvány, a Szabó Imre Alapítvány, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Kovászna Megye Tanácsa és a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával.

2011. szeptember 24-én reggel a 600 lelkes kis magyar falu több mint 200 vendéget fogadott. A házigazda Magyarpéterfalvára játszani, szórakozni jöttek a szórványtelepülések gyermekei: Balázsfalva, Türe, Küküllővár, Bethlenszentmiklós, Magyarbénye, Vajasd, Magyarlapád, Marosgombás és Felvinc óvodásai és iskolásai. Az ünnepélyes megnyitón Makkai Dénes helyi lelki-

pásztor és Szakács Júlia főszervező köszöntötték a vendégeket, majd a művelődési ház udvarán interaktív közösségfejlesztő játékot szerveztek az EMI és az ODFIE ifjai. A 66 éve elhunyt Bartók Béla emlékére szervezett szavaló- és énekversenyen megcsillogtathatták tehetségüket a kis előadók. A program arcfestéssel, töklámpás-

készítéssel, mesevetítéssel folytatódott, délután pedig Dániel Sándor (Csíkszereda) fazekasmesterrel korongozhattak az ügyes kezüek.

A játéknap befejezéseként a KRIKK (Marosvásárhely) zenekar adott koncertet, a vargyasi ifjak színjátszói pedig nagy érdeklődés mellett bemutatták *A rátóti csikótojás* című magyar népmese színpadi változatát. A mesefeldolgozást Farkas Emese tanítónő irányításával tanulta be László Gábor, Tánczos Oszkár, Gánya Ervin, Trinfia Zoltán és Farkas Sándor.

Rajtuk kívül meg kell említenünk a többi vargyasi ifjú nevét is, akik az interaktív játékoknál jeleskedtek: Pájer György Szabolcs szervező, Nagy Beáta, Ilkei Lóránt, Szócs Imola, Román Ivett, Farkas Bertalan, Farkas Domokos, Benkő Tibor.

A rendkívüli élményeket nyújtó szórványmissziós rendezvény után a vargyasi ifjak szilárdan elhatározták, hogy ezután is segítik ezt a hasznos nemzetmentő munkát, és szeretnék, ha más települések fiataljai is bekapcsolódnának ebbe a mozgalomba.

II. ODFIE Ökológiai Napok

Matka Imre

Az idén második alkalommal kerültek megrendezésre az ODFIE Ökológiai Napok. Rendezvényünknek a már sokunk számára ismerős Nyárad menti Kisadorján adott helyet. Ezen a szeptemberi hétvégén 30 fiatal vett részt Erdély különböző szegleteiből. Volt, aki csak pár kilométert kellett megtegyen biciklije segítségével, de volt olyan is, aki több mint 150 kilométert utazott, hogy

ott lehessen. Ez egy olyan hétvége volt, ahol a 30 ember nem használt semmiféle elektronikai vagy digitális műszert, csakis napenergia által fejlesztett áramot. A szemetet is szelektíven gyűjtöttük, de sajnos a falu kutyáinak ez nem tetszett annyira, és tettek róla, hogy újra a régi rend szerint széthordják azt, amit összegyűjtöttünk.

A csapat pénteken délután érkezett Kisadorjába, és rövid előkészületek után már kezdődhetett a rendezvény. Elsőként egy beavatón vettek részt a fiatalok, melynek során kiderült, hogy kiből milyen reakciót vált ki, ha egy zuhanó repülőből kell kiugorjon. Miután már mindenkit hivatalosan is résztvevőkké avattunk, egy →

→ rövid, de annál tanulságosabb előadásnak lehettünk szem- és fültanúi. Az előadás olyan alapvető túlélési tudnivalókkal szolgált a résztvevőknek, amelyek a természetben, túrázások alkalmával lehetnek hasznosak. Az estét áhítattal és gitárszóval zártuk.

Szombaton reggel újult erővel ébredt a csapat, és kész volt a nagy megmérettetésekre. A reggelit áhítat követte. Már magasan ült az égen a Nap, amikor a csapat nagy fekete szemeteszsákokkal és sárga kesztyűkkel felszerelve elindult a falu utcáin, és összeszedte a földre szórt szemetet. A szakácsaink nagyon finom gulyással várták vissza a megfáradt szemétszedőket.

Délután gyalogtúrára indultunk. A csapat két részre szakadt, és minden pihenőnél különböző feladatokban kellett egymással megmérkőzniük. A kimerült fiatalok estére érkeztek vissza a szállásra. Az estét tábortűzzel, gitározással és közös énekléssel zártuk.

Vasárnap már nem kellett korán kelni. Délelőtt istentiszteletre mentünk. A kisadorjáni templom padjai sok-sok év után újra megteltek emberekkel. A szószéki szol-

gálatot Hegedűs Tivadar szentháromsági lelkész végezte. Az istentisztelet után egy kis műsorral kedveskedtünk a minket oly nagy szeretettel befogadó helyieknek. A délután folyamán mindenki elindult otthona felé.

A hétvégét sikeresnek könyveltük el, hiszen nem használtunk semmiféle elektronikus műszert. Ma, amikor már nem is tudjuk elképzelni életünket ezek nélkül, sikerült úgy eltölteni egy hétvégét, hogy így is jól érezzük magunkat, és közben környezetünknek is használjunk.

Ez úton is köszönjük a kisadorjániaknak, hogy befogadtak, főként Farkas Erzsike néninek, aki az anyagiak mellett szellemiekben is erősítette rendezvényünket. Reméljük, hogy évről évre egyre több fiatal fog érdeklődni az ilyen hétvége iránt, és egyre többen leszünk, akik tesszünk valamit a környezetünk védelméért.

Ősz van

Kendi Róbert

Beérett a termés
Gyönyörű ősz van!
Fénylik az október délután.
Beérett a termés,
nincs már gyümölcs a fán.
Ökörnyálból ezüst fonódik,
zizegnek a sárga levelek.
Gyönyörű ősz van!
Minden csendes, megelégedett.
A fák, a föld, a virágok
megadták, amit csak lehetett,
de mi megadjuk-e egymásnak?
Erre feleljünk, emberek!
(Petőcz Mária: Ősz van)

A fenti verset választották mottónak a magyarsárosi fiatalok az október 8-9-én szervezett Ősz van Ifjúsági Találkozó alkalmából. Időben hozzákezdünk a szervezéshez, készülődéshez, hiszen nagy volt a tét. Jövőre szeretnénk megszervezni a színjátész találkozót, és ezt a rendez-

vényt próbatételnek tekintettük. Október 8-án, délután folyamán megérkeztek meghívottaink, akiket népviseletben vártunk a falu központjában. Innen a közel 50 fős csapat szekerekkel indult el bejárni a falut, és meghívni az embereket az esti műsorra, a szüreti bálba. Pörgött a dob,

szólt a harmonika, és az őszi népdalokat éneklő fiatalok besongták a falut. A rendezvény célja a hagyományápolás volt.

Az est folyamán a szüreti bál keretén belül fellépett a magyarsárosi Vándor néptáncsoport, de az est fénypontja a Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet vendéglőadása volt. Ők Pozsgai Zsolt *Naplópók* című darabját mutatták be, amellyel a XV. ODFIE Színházszó találkozón első díjat nyertek. Ezek után sor került a legfinomabb bor és szüreti fánk versenyszerű kiválasztására. A tombola szerencsés nyertese a hagyományos szőlőkoszorút vihette haza.

Vasárnap, október 9-én ifjúsági istentiszteletet tartott Fülöp Júlia egyetemi lelkész. Istentisztelet után megemlékeztünk az október 6-i eseményekről, és a vértanúk tiszteletére állított kopjafát megkoszorúztuk. Közös ebéd után vendégeink hazautaztak, és mi boldogan tudtunk magunk mögött egy sikeres rendezvényt.

Jósnőnél

Egy férfi bemegy a jósnőhöz, az belenéz a kristálygömbbe, és így szól:

– Uram, magának 3 gyereke van!

– Azt maga csak úgy képzelem! Nekem 5 gyereke van! – haborodik fel a férfi.

– ....! – replikázik a jósnő. (Poén a rejtvényben.)

1	2		3	4	5		6	7	8	9	10
11			12				13		14		
15		16		17				18		19	
20			21			22			23		24
25					26			27	28		
29			30	31			32				
33		34		35			36			37	
38			39		40				41		42
43											

Vízszintes: 1. A vicc poénja. 6. Az Amerikai Egyesült Államok egyik tagállama, fővárosa Boise. 11. Thor Heyerdahl papiruszhajója volt. 12. Winnetou népe. 14. Kerül. 15. ... Gardner, filmsztár. 17. A legnagyobb földrész. 19. Máramarosi folyó. 20. Tipor. 22. Élősködő állatka. 24. Avulni kezd! 25. Lop. 26. Őszi hónap, röviden. 27. Árva Bethlen ..., erdélyi nemesasszony volt. 29. Angol tagadás. 30. Vándormadár. 32. Ceruzanyom a papíron. 33. Arra a helyre. 35. ... Hungaria, a régi magyar őshaza latin neve. 37. „Nagy a feje, búsuljon...” (népdal). 38. Mazsola társa a bábfilmekben. 40. Préselő. 42. Földet forgat. 43. Legendás indiai király volt.

Függőleges: 1. Nyári mezei ének. 2. Víz piszkossá válása. 3. E napon. 4. Az egyik szülőhöz inkább húzó. 5. Gyom. 7. Adat közepe! 8. Amely személy. 9. Megkapja az otthonát. 10. Abban a faluban született. 13. Börtön, argóban. 16. Öreg bácsi. 18. Akkor kezdődik! 21. Magyar város. 23. Hordómérték. 26. Algériai kikötőváros. 28. Román női név. 31. Amerícium vegyjele. 32. Férficsábász kalandornő. 34. Állami illeték. 36. Bibliai hajós. 39. Feszítőeszköz. 41. A nagy varázsló.

Esküvő

– Főnök, engedjen el a hétvégéről! – mondja az egyik alkalmazott a főnöknek.

– Hová akar menni?

– Szombaton lesz az esküvőm!

– ...? – kérdez vissza a főnök. (Poén a rejtvényben.)

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12
13								14				
15				16			17					
18			19		20	21			22		23	
24				25				26		27		
28			29		30		31		32			
		33		34			35	36		37		
38	39		40			41			42			

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Első alkalommal. 14. Attila, másképp. 15. Ajtót szélesre nyit. 16. Véd. 17. Szigetlakó nép. 18. Keresd ..., Ben Stiller filmje. 20. ... léghajón, Verne-regény címe. 23. Juttat. 24. Macskanév. 26. Aljas. 28. Szintén. 29. Francia dadaista költő volt. 32. Eugen Sue regénye: ... Gull. 34. Keleti táblajáték. 35. Növény része. 37. Ama párja. 38. Becézett Dóra. 42. Ritka régi férfinév.

Függőleges: 1. Idegen szavakban jelentése: túli, vagy módosulat. 2. Régi lovas katona. 3. Van ilyen hordó is, üveg is. 4. Félzsák! 5. Esőn álló. 6. Igeidő. 7. Mister, röviden. 8. Pál utcai áruló. 9. Keresztül. 10. Feleség. 11. Rangjelző szócska. 12. Horthy Miklós szülőhelyének lakója. 17. Pihe közepe! 19. Tízen Túliak Társasága, röviden. 21. Halotti lakoma. 22. Ötórai ital. 23. Kozák katonai vezető volt. **24. A poén második része.** 25. Idegesít, zavar. 27. Keletkutató volt (Aurél). 30. A szélein apró! 31. ... atyafiak, Mikszáth mű. 33. Herélt kos. 36. A Közlöny része! 39. Puha fém. 40. Kút szélei! 41. Ajtó közepe! 42. Szintén ne.

(A rejtvényeket Forrai Tibor készítette)

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő
Sándor Krisztina médiareferens

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Adorjáni Rudolf Károly: Pipe. Egy Kis-Küküllő menti unitárius falu száz éve

Szeptember utolsó vasárnapja az unitáriusok számára az őszi hálaadás ünnepe, amelyet úrvacsoravétel-lel szentelnek meg. Idén csodálatos kékségben tündökölt az ég, meleg napsugarak pirosították az arcokat és érlelték a szőlőt, gyümölcsöt, az áldást. Ezen a ragyogó, lélekemelő ünnepen rendhagyó találkozási pontra indult a szülőfalu, a Kis-Küküllő menti Pipe felé minden innen elszármazott ember, akit idekötnek a gyökerei.

A hajdan népes kis falucskát, amelynek írásos emléke hétszázhetvenhét évre tekint vissza, ma mindössze ötvenen lakják, de ezen a vasárnapon újra benépesítettek, újra „belakták” a nagyvilág minden tája felé kiröp-pent fiai, lányai.

Rendhagyó és különösen emlékezetes marad mindannyiunk számára ez az ünnep azért is, mert az úrvacsorát úgy vehettük magunkhoz, hogy azt a „papbácsink”, Tiszteletes urunk, **Adorjáni Rudolf Károly** áldotta meg, aki a kommunizmus egyházellenességének legdühösebb szakában majdnem tíz esztendeig volt e maroknyi nép lelkésze, összetartásra buzdító ereje, tanítója.

A kilencvenes éveiben járó tiszteletes erre az alkalomra a lelki mellett nélkülözhetetlen szellemi táplálékot is elének tett: **Pipe. Egy Kis-Küküllő menti unitárius falu száz éve** címmel e falucska nemcsak néprajzi, szociológiai, de irodalmi értékkel is bíró monográfiáját.

A könyv a Kriza János Néprajzi Társaság gondozásában jelent meg, az előszót Kriza Ildikó írta hozzá. Az évtizedeken át szorgalmasan gyűjtögetett, feljegyzett, anyakönyvekből dokumentálódott, vagy éppen emlékezetből, saját megélt tapasztalatból összeálló alkotás a kis faluközösség életéről, hagyományairól, kultúrájáról, szokásairól, összetartozásáról, hitéről, példamutató lelki tisztaságáról és becsületességéről ad számot.

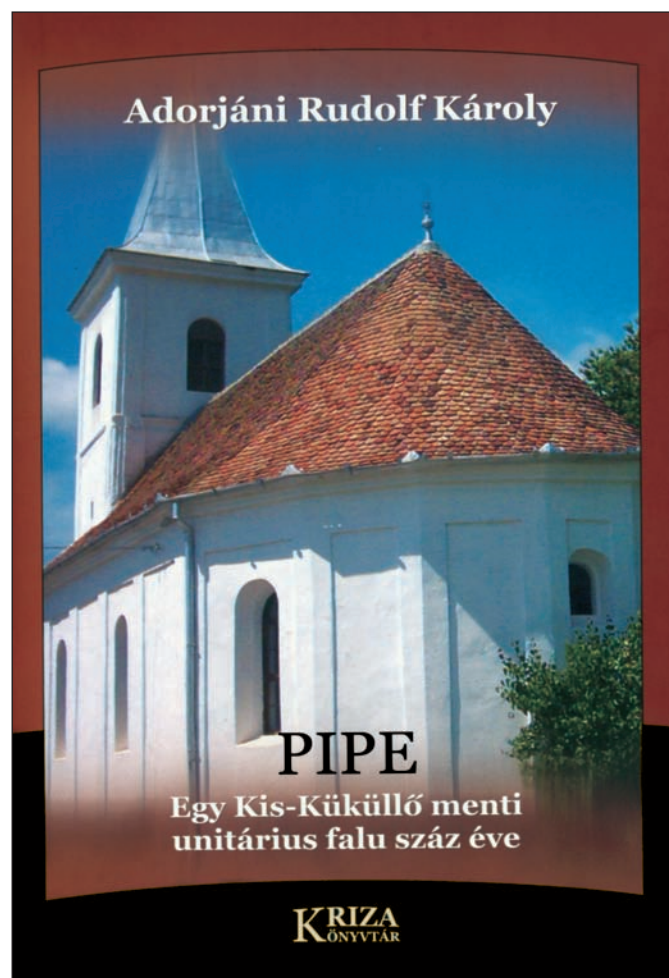
Adorjáni tiszteletes kézen fogva vezet bennünket házról házra a könyv lapjain. Az Olvasó vele együtt léphet be a népes családok tisztaszobájába, és megismerheti azok életét; az ükapák, a nagyapák, a „nanyók” és nagyanyók nevét, a családapákat, a családanyákat és azok gyerekeit, unokáit; szokásaikat, megkülönböztető neveiket, rokoni kapcsolataikat, viszontagságos mindennapjaikat, örömeiket és bánatukat, mulatságaikat, szeretetüket.

Miközben a szerző-idegenvezetővel végigjárjuk a 82 házsámat, és megismerkedünk megannyi nagyszerű emberrel, történetek, legendás esetek, humoros képek is előjönnek az emlékek tárházából, és megsimogatják lelkünket, vagy mosolygósra varázsolják arcunkat.

A könyvben helyet kapnak a statisztikai kimutatások, a szőlőművelési hagyományok leírásai, a hiedelmek gyűjteménye, a faluval kapcsolatos írások, régi fényképek, emlékfotók.

Nagy érték ez a könyv. Adorjáni Rudolf Károly „papbácsinknak” úgy lehetünk igazán hálásak ezért az áldozatos, nagyszerű, remek munkáért, ha könyvét, amely immár mindannyiunké, naponta a kezünkbe vesszük, olvassuk, és ami a legfontosabb: nem hagyjuk teljesen megsemmisülni, meghalni a falut, amely jelképesen talán mindannyiunk szülőfaluja!

Simó Edmund

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postastisztviselő (Sepsiszentkirály), **Bencze Zsuzsanna** teológiai hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Buzogány-Csoma István** lelkész (Nagyvárad), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Gergely Orsolya** szociális munkás (Marosvásárhely), **Horváth Éva** olvasószerkesztő, Népújság (Marosvásárhely), **Kendi Róbert** diák (Magyarsáros), **Máthé Gyöngyi** magyarszakos tanár (Gyergyószentmiklós), **Matka Imre** egyetemi hallgató (Kolozsvár–Segesvár), **Nagy László** lelkész, főjegyző (Marosvásárhely), **Nagy Rozália** kántor (Dicsőszentmárton), **Pájer György Szabolcs** ODFIE szakosztályvezető (Vargyas), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Maroszentgyörgy–Szászrégen), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Simó Edmund** nyugdíjas (Sepsiszentgyörgy), **Solymosi Alpár** lelkész (Csíkszereda), **Szabó Margit** ny. könyvelő (Torda), **Székely Kinga Réka** lelkész, ULOSZ-elnök (Homoródszentpéter), **Vánca Csilla** nőszövetségi elnök (Sepsiszentgyörgy)